

Baznickungs D. Bončkowskis.

Ejsa Swāta Wēsture

Wacò un Jaunò Testamenta.

Baznickungs D. Bončkowskis.

Latwyski ūkoja
Fr. Kemps.

Rokstus spide J Ozols, Cāsus (Wendenā).

Moksa 25 kap.

Rūkas gròmota dèl ticibas mòcibas
widejòs školòs.

Pigatawošonas dalia.

Ejsa Swàta Wèsture

Wacò un Jaunò Testamenta.

Sastòdija

Teologijas Magistris Baznickungs **D. Bončkowskis**

Ticibas Mòcitojs Kijewas skolòs.

Tulkoja **Fr. K.**

1907.

Rakstùs spide J. Ozols Càsùs (Wendenâ).

Nº 3095.

Approbatur.

Datum Petropoli die 3 Julii 1906 an. Pro Vicario Capitulari Mohyleviensi.

Praelatus Swiderski.

Pro Cancellario v. Ploskiewicz.

Wacais Testaments.

§ I. Pasaules radišona.

Týmā laikā, kad wèl nikò nabeja, kai tiktwinis Diws, Winiam lab-patyka radit pasauli, t. i. debesi un zemi, ar wysu tù, kas winiūs atsarùn. Todel Diws wysupyrms lyka, lai atsarùn materjals, nu kura pèc tam taisija wysu radzamù pasauli. Wysu itù Winš padarīja sešos dinōs, aba sešus laika sprežūs, šitaidā körtebā:

Pyrmā dinā Diws sacija, lai atsarùn gaišums; un palyka gaišs un skaidrs wisaplejk ap Diwa raditù materjalu (wilu).

U trā dīnā Diws radija dabasu sajumi (firmamentu). Škejsts, pyrmatnejs materjals palyka cīts un apkloč ar gaisu, kurs atdaleja zemi nu wysa, kas atsarūn aiz jōs rūbežim.

T r e š ā dīnā Diws lyka yudenim, zemi apklojušim, lai sasalosa nūtejktōs witōs. Taidā weidā atsaroda jyuras, azari, upes un pasarōdija sausa-zeme, kura pa Dīwa lykumam sōce audzēt kūkus un cytus stōdus.

C a t u r t ā dīnā Diws lyka uz debesim pasarōdit saulei, mēnešam un zwaigznem.

P i k t ā dīnā, pa Dīwa wòrdam, yudenī palyka pylni ar wysaidom ziwim, un gaiss — ar skrējušim putnim.

S a s t ā dīnā Diws radija wysus radejumus.

§ 2. Pyrmī cylwaki.

Kad zeme jau beja apdzejwota nu kustūnīm un tik daudz sawazta kōrtibā, ka jīmā wareja dzejwot cylwaks, tad Diws tymā pat sastā dīnā radija cylwaku. Radija winiu Diws todel, lai jīs, wysas radibas wòrdā, slawetu Raditoju un par wysu dzejwes laiku nūpelnitu sew myužigu moksu. Diws radeja cylwaku šitaidā weida. Pyrmō cylwaka misu Diws pataisija nu mejkstas zemes, kodel i nūsauce winiu par Odumu, tys ir nu zemes pajemtu. Ar misu Diws sawinoja nu nikō raditu dwēseli, kurai beja Dīwa weids un lejdziba, tys

ir, jei beja namerstiga, apdowynota ar prōtu un brejwū waliu.

Raditam taidā weidā cylwakām Diws atwede wysus kustūnīus, un Odums kotram dewe sowu wòrdū. Bet winiu storpā nabeja niwinas prōtigas radibas, kyra bytu lejdziga Odumam, ar kuru jīs waratu dzejwot, runot, prīcotis, strōdot un slawet Diwu. Todel Diws

nūlaide uz Odumu dziliu mīgu, nu jō sōna izjēme wīnu sōn-kauli un nu tō radija pyrmū siwiti. Odums nūsauce jū par Iwu, tys ir par wysu liaužu mōti.

Pabeidzis pasaules radišonu, Diws pasa-were uz wysu, kū beja radejis, un atroda wysu par labi padaritu. Septītā dīnā Diws jau nikō naradeja, bet swēteja tū dīnu, tys ir nūlyka, lai šitū dīnu liauds turatu par atpyutas un lyugšonas dīnu.

§ 3. Engeliu radišona.

Wel iprikš pyrmò cylwaka radišonas Diws radija daudz bez-misigu naradzamu goru, kurus mes saucam par engelim. Cylwaku dwēselem lejdzigi wini beja brejwi, protigi un namerstigi. Engeliu pīnōkums beja slawet Diwu, uzticigi pildet Jò pròtu un taidā weidā nūpelnit sew myužigu laimi. Del šitò nūdūma sasnègšonas, Diws apzejmoja jīm pörbaudišonas laiku. Bet na wysi engeli palyka uzticigi un paklausigi Diwam. Daudzi nu jīm palyka lepnigi, igribeja byut lejdzoni Diwam, un par itū tyka nūströpeti ar myužigu atstumšonu un mūkom progora guni (elne). Nu tò laika jī nairadz Diwu un skauž cylwakim, kuri war dabol pestišonu; del tò jī wysaidim lejdzeklim kārdynoj cylwakus, atwalk jūs nu Diwa bauslibu izpildišonas un pawad uz grāku. Šitī liauni engeli saucàs walni, satani liauni un naškejsti gori.

Ti nu engelim, kuri palyka Diwam uzticigi, tyka apdòwynoti ar mužigu laimi debesis kur jī slawej Diwu un izpildej Jò pisacejumus. Diws na winu reizi ir syutejis engelius pī cylwakim del sowas walias pasludynošonas. Nu itò pait winiu nūsaukšona: engeli, tys ir ziniasneseji. Daži nu jīm saucas par engelim-sorgotojim, todel ka sorgoj cylwakus nu wysaida liauna.

§ 4. Pyrmu dzemdetoju grāks.

Pyrmus dzemdetojus Diws radija nawainigus un laimigus, un nūlyka winius jaukā paradizes dorzā aba rajā. Tur beja daudz wysaidu augliu-kuku un pučiu. Odumam un Iwai Diws dewe tīsibu (prawo) jemt auglius nu wysim kūkim, izjemūt wina kūka auglius,

kurs saucēs par „liauna un loba pazejšonas“ kūku. Diws itū beja padarijs ar tū nūdūmu, lai izzynotu, woj byus Jam cylwaki paklausigi un woj nūpelnis myužigu laimibu.

Pa tū laiku liaunais gors, skausdams Oduma un Iwas laimi, nūspride jū atjemt Ar itū nūdūmu jīs pijeme tòrpa weidu, uzkōpe aizlīgtā kūkā un kad Iwa dagōja pi tò kūka, pironoja jū pi napaklausibas, sūlidams, ka jo tik jī apāztu augli nu aizlīgta kūka, tyulen palyktu Diwam lejdzigi. Iwa paticeja liaunam goram, nūrōwe augli nu aizlīgta kūka, apēde un pirunoja Odumu, lai jis tai pat apād. Taidā weidā pyrmi myusu dzemdetoji pòrkōpe Diwā bausli.

Par šitū napaklausibu Diws izdzyna winius nu paradizes un nūtisoja uz dorbu, bādom, slimibom un nōwi. Bez tò wini pazaudeja tīsibu uz pestišonu un nūpelnija myužigu strōpi pēc nōwes.

Šītys napaklausibas grāks, ar wysu tū, kas pec jō cylwakam uzkrita, pòrgoja uz Oduma un Iwas pēc-nōcejim (bārnim). Itys grāks saucās idzymtajs, jo kotrs jaun-dzymstūsaits cylwaks uz sowas dwēseles jau nas šitū grāku. Bet Diws napamete Odumu un Iwu bez ipricynošonas. Diws nūlōdeja čyusku un apsūleja syutit pasauļi sowu pyrmdzymtu Dālu del liaužu atpērkšonas nu graka un nu tō, ku grāks liaunu padareja.

§ 5. Kains un Abels.

Odumam un Iwai beja daudz bārnu, nu kurim wacoki saucēs Kains un Abels. Pyrmais aizajēme ar zemkūpibu, un jaunakais — Abels ganiju lūpus. Obi nese Diwam uperus; bet lobō Abelia upers Diwam wairok patyka, nakai liaunò Kaina upers. Todel Kains sōce apskaust sowu brōli un nairedzet jū. Želigais Diws pōrsorgōja Kainu, lai pōrstōj skauzt un nairedzet sowu brōli, bet Kains napaklausija; turpretim, Kains winureiz pirunoja brōli izit ar jū tejurumā un te winiu nūkowa. Strōpedams par tik lelu nūzīgumu, Diws nūtisoja Kainu maldetis pa pasaui lejdz pašai nōwei. Kains dūmojā, ka pyrmais satyktais uz celia cylwaks winiu nunōwēs, bet Diws itū aizlidze; Diws padarija, ka liaunais grāks atsaspīde uz jō waiga, un pa itai zejmei kotrs wareja pazejt brōlia slapkowu. Kotrs nu jō bāga un nadewe

winiam nikaida palejga. Ar taidu stròpi un sirds-apzinias mükom Diws gribēja nūwest Kainu pì grāka apžalošanas, bet Kains nažaloja par sowu nūzigumu un tai i nūmyra.

§ 6. Wyspòrigi pasaules plyudi.

Pèc Abelia nòwes Odumam un Iwai pìdzyma trešais dàls, ar wòrdū Sets. Jis beja taisnigs un sowus pèc-nòcejus izmòceja dzejwot pa Diwa pròtam, par kù swata wèsture sauc winius par „Diwa dàlim“. Kaina pèc-nòceji, jemdami paraugu nu sowa cilts-tawa, wede liaunu dzejwi, pawysam aizmersa par Diwu, gòdoja tikwin par pasaulegu montu, kodel i tyka pasaukti par „cylwaka dàlim“. Diws brejdynoja (pòrsorgoja) Seta pèc-nòcejus, lai jì naît draudzibā ar liaunù cilti, bet jì napaklausija Dìwam un pat sòce laulotis sowā

storpā. Tys beja par imesli, ka bezdìwiba pamozam izsaplatija storp wysim liaudim un Diws nùspride stròpet cylwakus ar wyspòrigim pasaules plyudim. Tikai wina Noesa saime palyka taisniga un diwbailiga. Lai Noesam tyktu atmoksots par itù un lai cylwaku cilts napazyud, Diws lyka Noesam pataisit škèrstu, tys ir lelu kugi, kura jis waratu glòbtis nu plyudim. Noes taisija 120 gudu laikā, un pat laiku pats pisauce liauds pì nùžalošonas un lobošonòs, bet niwins jam napaklausija. Beidzùt, pa Diwa nùlykumam, Noes igòja škerstā ar siwu, trejim dàlim un jùs trejom siwom, un pajème ar sewim lejdza putnus un zwèrus. Tyulen pèc tò sòcès lels lejts, kurs bez nùstòšonas leja četrudesmit dinu un nakšu. Yudens

pasacèle pòri par jyuru un upiu krostim, apslej-cynoja wysu zemi un stòjòs augšok par kolnu wërsyunem. Tad pazuda wërs zemes wysi

cylwaki un zweri, tyka globti tikwìn tì, kuri beja škerstā.

Pèc kaida laika yudens nùkrita, un škèrsts apstòja Ararat-kolnā. Noes sòce laist waliā boluzus, iai izzynoty, woj jau nükoltuse ir zeme, un kad izzynoja, ka zeme jau sausa, tad izgòja nu škèrsta ar wysu saimi un palaide waliā wysus kustunius. Pèc tam jis nùlyka Diwam uperu par sowu glòbšonu un daboja apsùlešonu, ka waira nikod nabyus pasaules plyudu; šitam sülejumam par zejmi Diws paròdija Noesam uz warawejksnu, kura wysaidōs kròsôs atsaroda pi padebešim.

Noesa upurešona.

§ 7. Babeles tùrnis.

Noesam beja trejs dàli: Sems, Chams un Jafets. Jì apstròdoja zemi, un Noess stòdija wejna-ùgu kükus. Bet, todel ka winš wel nazynoja wejna styprumu, tad gadejòs reizi na-jauši izdzert likù daliu, nu tò jis apreiba un guleja sowà nùmetnè. Šitù radzadams, Chams sòka pisasmit, un pastostija bròlim, ka tåws ir pìdzérис. Bet bròli napijème dalibas pi jò apsmiklia. Kad Noess posamùda un izzynoja par nùtikšonu, jis swèteja (blogoslaweja) Semu un Jafetu un Chamu nùlòdeja ar wysu jò cilti par apsmikli tåwam.

Nu Sema, Chama un Jafeta cylwaku cilts otkon pasawairoja. Nu reizes wysi liauds dzejwoja winu-wit, kai wina saime un wysi runoja winu wolüdu; bet todel ka liaužu palyka daudz, wini nùsprîde izit uz wysom pu-sem. Un pyrms, nakai ispildit sowu spridumu,

jī gribēja izslawet sewi un pataisit sew globšonu, kur waratu izbēgt nu útrām pasaules plyudim; todel jī nūspride pataisit pilsātu un tur augstu tūrni, kurs snāgtūs lejdz debešam. Nu isōkuma tej darišona gója labi, bet Diwam napatyka winiu lepniba un nauzniciba diwyskam wòrdam, ka wairs nabyus pasaules plyudu. Diws padarija tāi, kā jī sōce runot wysaidōs woludōs, wīns útra nasaprota, un jīm beja jōpamat wyss byuwešonas dorbs. Pilsātu un tūrnis, kuru jī nabeidze byuwet, tyka nūsaukts par Babeli, aba Babilonu, kas apzejmoj sajaukšonu. Caur itū wolūdu sajaukšonu liaudim beja jo-izklejst pa wysom pasaules molom. Jī pamozam sōka aizmērst sowu radnīcibu un palyka wīns útram sweši.

§ 8 Abraama pasaukšona.

Kolejdz liauds pēc pasaules plyudim dzejwoja kūpā, jīm wel beja pareizas un taisnas

saprasšonas ap tū, ka Diws ir tejrais gors, dabasu un zemes raditojs. Bet, izbyruši pa wysu zemi, jī pamozam sōka aizmērst, kū jīm prikšteči (tāwi un waci-tāwi) beja stōstijuši par Diwu un pasaules radišonu, un ejstas ticibas witā ikš wina. Diwa un Jō gūdynošanas, jī sōka klanetis debess spejdeklīm, wysaidom dobas (naturas) porōdibom: parkyunim, zibenim, wējam, pat kustūnim un stōdim. Bez tō wel liauds taisija sew diwus nu kūka, mōla un akminia un taidā weidā klanedamis šitim diweklīm jī ikrita alku-dīwibā aba pogonibā.

Alku-diwiba wys wairok un wairok platejōs starp liaudim un, beidzüt, dagōja pi tō, ka tik wīna saime beja palykuse ejstynam Diwam ticiga, un tej beja Abraama saime, kura dzejwoja Chaldejas pilsātā, Charanā. Lai pasorgotu Abraamu nu pogonibas, Diws lyka jam izit nu sowas dzimtenes, pōrsacelt uz Chanaana zemi. Abraams tyulen izpildeja Diwa pawēli, pajemdamis lejdzā sowu saimi, brōlia dālu Lotu un jō gimeni (saimi). Atmoksodams par labprōtigu paklausibu, Diws apsūleja Abramam, ka nu jō pazacels lela tauta, kurai byus dūta waldišona par Chanaana zemi, un ka nu jō cilts pīdzims apsūlītais liaudim Messijas, aba pasaules Pestitojs.

§ 9. Sodomas pazusšona.

Abraams un Lots beja aizjemti ar lūpu kūpšonu un jūs ganekli tik daudz pasawairoja, ka wairs pitryuka ganibas witas: todel jūs goni sōka

börtis sowā storpā. Lai beigtu itū bòr Abraams dewe padūmu Lotam izsaškēti dzejwot sewim. Lots nùgōja uz bogotu dyžan palaidnigu pilsātu Sodomu; Abr palyka uz witas un audzeja sowus lūpus.

Winu reizi Diws pasaròdija Abraamam treju celiniku weidā un pasludynoja, ka grib iznejcynot Sodomu un cytas aplejcejas pilsātas par jūs grakim un bezdiwibū. Tūlaik Abraams pasagrizē pì Diwa ar lyugumu par itòm pilsātom, un Diws apsūleja nastròpet tòs pilsātas, jo tik jimōs atsarostu kot desmit taisnigu cilwaku. Bet par nalaimi, taisnigi tur beja tikai Lots, jo siwa un diw meitas.

Tymā pat dīna Diws nùsyutija engelius, lai jī tyulen izwad nu pilsātas Lotu un jō saimi. Tikko Lots izgōja nu Sodomas, kai ugunigais sàra-lejts nùkrita nu debesim un lejdz pamatam izpūstija itū pilsātu, reizē ar cytom

trejom bezdiwigom pilsātom. Wysa tej likne palyka tukša un pazataisija par azaru, nùsauktu par Myrušu Jyuru, todel, ka tur niwīns dzejwais radejums nawar dzejwot. Ari azara krosti palyka bez wysaidu zòliu un stòdu.

§ 10. Abraama pòrbaudišona.

Abraamam beja dàls Izaaks, kuru jis dyžan milioja. Diws gribēja pòrbaudit Abraama paklausibu un pìsaciju jam atnest sowu dàlu par uperi. Cik ni gryuti beja Abraamam izpildit itū pìsacišonu, bet winš paklausija bez pretibas. Agri nu rejta jis pajēme sowu dàlu, diwejus kolpus un gója uz Diwa apzejmotu witu. Pèc treju dinu celiošonas, jī nùgōja pi kolna Moria. Abraams pamete kolpus apakšā un pats ar dàlu uzkòpe kolnā. Te jis pataisija altaru nu akminim, uzlyka molku, tūlaik sasēja dàlu Izaaku un jau beja gotows nùkaut jū ar nazi, kai uz reizi pasaròdija Diwa engelis, aptureja Abrama rùku un sacija, ka Diws ir pòrsalicynojis par jò uzticību, todel ka jis beja gotows uperet sowu miliojamu dàlu. Pèc tam engels Diwa wòrdā wel reiz izsacija Diwa apsūlešonu, ka nu Abraama cilts atis cylwaku dzymuma Pestitojs. Abraams pasawère, woj te klot nawaratū kù atrast del uperešonas, un pamanija aiz sewim aunu (wucynu), kurs ar rogin beja isapinis kryumûs. Abraams pajēme šitu aunu un dàla witā upereja Diwam.

§ II. Izaaka bārni.

Patriarchu laikūs beja irodoms, ka taws pi sowas mēršonas wacokajam dālam dewe wērsibu par jaunokim, dewe jam leloku daliu nu sowa monta un kas golwonais — Diwa apsūlešonu, ka nu jò cilts pīdzims Pestitojs. Šitej kōrtiba saucas par „pyrmdzimšonas

swētibu“ Izaakam beja diw dāli: Ezaws un Jakobs. Ezawam, kai wacokam, beja tīsiba uz šitū swētibu; bet jis, caur sowu wigl-prōtibu, šitū tisibu attdewe sowam brōlim Jakobam par lācu wyrumu. Kad pēc tam Jakobs izmontoja sowu tisibu un daboja tāwa swētibu, Ezaws sasadusmoja uz brōli un draudeja jū nūkaut. Tulaik Jakobs, pa sowas mōtes Rebekkas padūmam, nūbāga pi sowa tāwa bralia (dēdes) Labana. Celia laikā, kad Jakobs winreiz guleja zam atklōta debeša, sapnā jam pasarōdija trepes, pa kurom kōpe uz zemi un otkon pasacèle uz augšu engeli; pasā wersā beja ra-

Jakoba sapns.

dzams Diws. Tys sapns liuti iprīcynoja Jakobu, jo jis pimineja tū patisibu, ka Diws atsarūn kotrā wītā. Jokobs palyka pi Labana diwdesmit godus un ganeja jò awes (wuškas). Jis preceja diwejas Labana meitas: pyrms Liju un tad Racheli, un lelu montu pīdzejwojis, grīzēs atpakal uz Chanaana zemi. Izzynojis

par bròlia atnòkšonu Ezaws izgòja jù satikt ar apbrùniotim wejrim, gribadams jù nùsist. Bet Diws samejkstynoja Ezawa sirdi, broli sasatyka draudzigi un salejga miru.

§ 12. Júzups, nu bròlim pòrdüts.

Jakobam beja diwpadsmít dàlu, nu kurim jis wairok par cytim milioja Júzupu par jò nawainibù un patisibas cinešonu. Jakobs pataisia Júzupam skaistas kròsainias drèbes, lai wel styprok jù pamudynotu uz wysu, kas lobs. Bet bròli namilioja Júzupa, par tù ka jis wysus bròliu liaunus dorbus stòstija tawam un wel par tù, ka jam beja gadejušis šitaidi diw sapni. Reizi Júzups redzeja sapná, ka tejrumá bròliu kyuli pasaklanija jò kyuliam; útrá reizé, ka saule, menesis un wìnpadsmít zwaigznes jam pazaklanija. Šiti sapni apzejmoja Júzupa nòkušu paaugstynošonu. Bròli dasagòdoja par

itù, un bejdamis, ka jùs bròls kod natyktu augšok par jím, nùspride nùkaut Júzupu. Izdewigs del tò gadejums drejži atsaroda.

Winu reiz Júzupa bròli nùdzyna lùpus tòli nu tawa sàtas. Jakobs, ilgi nadabodams nu dàlim zinias, palyka namìrigs un nùsyutija Júzupu pasawèrt, woj bròli wasali un woj lùpi ir dzejwi. Kad bròli nu tòlines pamanija Júzupu, sarunoja nùsist jù. Bet Rubens, wacokais nu jím, dewe padùmu imest jù sausá oká, lai tik bròlia asnus natejk izlits. Rubens gribеja lai taidá weidá Júzups izbàg nu okas un grižas atpakal pi tawa. Bròli tai i padarija: nùjème nu Júzupa kròsainius swòrkus, iswide jù oká un paši atsasada pušdiniu àstu. Pa tù laiku gója cauri kupči (tèrgotoji). Juda, gribadams Júzupu globt nu boda nòwes oká, dewe bròlim padùmu, pòrdüt jù. Padùms tyka pijemts un Júzupu pòrdewe par diwdesmit sudobra gobolim. Lai paslápnu sowu nùzìgumu, bròli pajeme Júzupa kròsainias drèbes, sazide jòs ar nùkauta kazlana asinim un nùsyuteja tawam, saicidami, ka drèbes atroduši tejrumá. Jakobs pazyna sowu dàla swòrkus, un dùmodams, ka plèsigs zwérs saplyukoja puisanu, ilgi un gauži raudoja.

§ 13. Júzups citumâ.

Tèrgotoji nùwede Júzupu uz Egipti un pòrdewe Putifaram, faraona sorgu wacokajam wèrsinikam. Putifars pamete Júzupu sowá nomá par sulaini, un pèc tam dewe jam uz-

raudzību par sowu montu. Bet Putifara liaunò siwa apmaloja Jūzupu sowam wējram un tys īlyka jù cītumā, kai nūzīdzniķu. Ari te Diws napamete Jūzupu bez palejga. Cītumā wērsiniks nūmilioja Jūzupu un padarija ju par cītumniku dasawāroju. Tymā laikā cītumā sēdeja diw keninia faraona sulaini: wīns nu tīm beja dzēriņu uzraugs ùtrs maizes cepeju wērsiniks. Reizi aizidams pi jim Jūzups pamanija, ka jī ir bēdigi un nūskumuši. Gribadams jīm palejdzet, Jūzups pawaicoja par nūskumšonas imesli. Ti atbildeja, ka redzejuši sapnus, kurus nawarūt sew izskaidrot. Dzēriņu uzraugs sapnioja, ka redzejs wejna-kuku ar trejom wejna-ūgu čečem. Šis nūrōwis winu čeči, izmaidzejis sulu traukā un padewis faraonam. Maizes cepejam sapnā redzejos, ka jis uz golwas nesis trejs maizes skalinias del faraona, putni skrēja klöt un kniōbe maizi. Tad Jūzups izskaidroja, ka pēc trejom dīnom dzēriņu uzraugs tiks izlaists nu cītuma un īlykts tymā pat omota; bet maizes cepeju pakörs, un jō misas kniōbs putni. Wyss nūtyka, kai Jūzups beja paredzejs. Bet dzēriņu uzraugs pasarōdija par napateicigu: jis sūlejōs Jūzupam par jù aizsastot, un aizmersa par itū; pagoja wel diw godi, un Jūzups wys sēdeja cītumā.

§ 14. Jūzupa paaugstynošona.

Winu reizi sapnioja faraons, ka stōwejīs Nil-upes krostā un nu upes izgōja septinias tuklas gūws, un tōs ganejōs pa zōli. Pēc tam

izgōjušas septinias lisas gūws un apōdušas tōs tuklōs. Faraons pasamūdis, bet otkon aizmīdzis, un jam pasarōdejīs, ka nu winas cysas izaugušas septinias pylnas wōrpas, un pēc tam septinias tukšas. Pylnōs wōrpas tykušas aprejtas nu tukšom. Pa rejtam faraons sasauce Egiptes gudrinikus, lai jī iztulkoj sapnu nūzejmi; bet jī naspēja tō izdarit. Tik tūlaik dzēriņu uzraugs igōdoja par Jūzupu un pasaīcīja par jū faraonam. Pasauce Jūzupu un jis izskaidroja, ka septinias tuklas gūws un septinias pylnas wōrpas apzejmoj septinius nadzermāti augligus godus, septinias lisas gūws un septinias tukšas wōrpas apzejmoj septinias na-augligus godus; todēl Jūzups dewe padūmu faraonam izlasit apzinigu un gudru wejru, kurs pa augligu godu laiku krōtu labibu pa wysom kēninia klētem, ar kū byutu liauds barot pa septinim boda godim. Faraons izlasija Jūzupu, dewe jam gradzynu nu sowas rūkas, zalta wažas ap koklu, dōrgus swōrkus un kēninia gūda-rotus. Jis padarija Jūzupu par augstokū Egiptes waldiniku, pamasdams sew tikwin kēninia wōrdū un gūdu.

§ 15. Jūzupa sasatikšona ar brōlim.

Kad atgōja angliģi godi, Jūzups salasija lelus labibas krōjumus. Pec tam atgōja na-augligi godi. Bods stōjōs natikwin Egiptē, bet ari wysōs aplejcejōs molōs. Jakobs, izzy-nojis par lēlu labibas krōjumu Egiptē, syutejatur sowus dālus, maizes nūperktu. Ar tāwu palyka sātā tik jaunokajs, Benjamins.

Kad bròli atgòja uz Egipti, jùs tyulen atwede pì Jùzupa un tì jam pasaklanija lejdz zemei. Jì napazyna sowa bròlia; un Jùzups pazyna jùs tyulen; bet pyrms sowas atklòšonas, jis grikeja pòrbaudit bròlius, woj ir palykuši loboki nù sowim liaunim dorbit un woj naw ar Benjaminu padarijuši tù pat, kù ar winiu pašu; todel jis paròdija, ku jus nùturi par izlyukim (špegim) un lyka iswist citumâ. Lai gon pec tam jùs drejži izlaide, bet pamete Simeonu pi sewim. Cytim dewe labibas un atlaide it uz tawu, pisacidams atwezt lejdza ari Benjaminu Bròli atgòja uz sàtu un wysu pastostija tawam.

Jùzups sasatejk ar tawu.

Pagòja gods; bodam wel nabeja gola, bet atwazta nu Egiptes labiba jau wysa izgòja. Wajadzeja otkon braukt uz Egipti un pérkt maizi; bet Jakobs ilgi nagrikeja atlaist Benjaminu. Beidzüt Juda galwojòs par jù ar sowu

dzejwibu, un Jakobs palyka mîrâ, atlaist puisanu. Bròli otkon stòjòs Jùzupa priksâ. Jis lyka atwezt nu cituma Simeonu un aicynoja wysus pi maltites, kuras laikâ wyssirsnigok runojòs ar Benjaminu. Pec maltites jis atlaide bròlius uz sàtu, un sulainim lyka paslapyn sowu sudobra trauku ilikt Benjaminina maisâ.

Tikkù bròli izbrauce nu pilsatas, kài Jùzupa noma walxitojs dzynòs jîm pakal un sacija: kam nûzogot muna kunga sudobra trauku? Jùzupa bròli atbildeja, ka tys, pi kura atsarass trauks, lai nûmerst un wisi cyti lai palik par Jùzupa kolpim. Atraisija maisus, un trauks atsaroda pi Benjaminina. Bròli atsagrizze pi Jùzupa, un jis sacija, ka atlaiž waliâ cytus, un par kolpu lai palik tys, pi kura atsaroda trauks. Tulaik bròli sòka raudot, un Juda paskaidroja, ka šis par Benjaminu asùt galwòjis ar sowu dzejwibu un ka lobok sîm wysim palikt par kolpim, bet lai Benjamins brauc atpakal uz tawu. Dzerdedams itù, Jùzups pòrsalicyoja par bròliu lobošonùs, atklòja sewi, bučoja jùs un atlaide jîm wysas agrokòs wainias; pec tam jis dewe jîm labibas, syutija tawam dòrgas dòwonas un aicynoja it dzejwotu uz Egipti.

Jakobs dyžan nûsaprîcoja, dzerdedams ziniu par Jùzupu nn labpròt grikeja pòrsacelt dzejwot pi dàla Egiptê. Faraons dòwynoja Jakobam un jò ciltei wysaugligoku zemi Gessen, kur jis dzejwoja wel ilgus godus. Mèrdams Jakobs pasludynoja Judai, ka jò pecnöceji paliks par Izraelia tautas këninim lejdz tam laikam, kad nu jò cilts pîdzims pasaules Pestitojs.

Moizesa atrassona.

§ 16. Moizess.

Jakoba cilts dyžan wairojōs, tai ka pasadarija wasala tauta, kura saucēs par Žejdu aba Izraelia tautu. Pa Jakoba diwpadsmit dālu, skaitam šitej tauta sasadalijs uz diwpadsmit ciltem. Kolejdz Egiptes kēnini pīmineja par Jūzupa labdaridu, kuru darija del Egiptes, tolejdz Izraelišim beja brejwibas un wysaidas priķsrūcibas (privilegijas). Bet ar laiku Egiptiši aizmersa par Jūzupu un sōka nažēligi Žejdus wojot, un sowā stingrumā dagōja da tō, ka lyka swišt Nil-upē wysus jaun-dzymušus Izraelišu dālus.

Tymā laikā wīnai žejdītei pīdzima zkaists puisāns. Pa faraona lykumam, jū wajadzeja swišt upē; bet mōte gribadama glōbt bārnu, treju mēnešu laikā slēpe jū sawā sātā. Kad ilgok jau nabeja spējams globot, winia pajēme ar svečim aptraipitu skalini (pejtini), ilyka tur sowu dālu un nūlyka pejtini nīdrēs pi paša

upes krosta. Drejži pec tō uz turini gōja faraona meita un pejtini pamanidama, nūsyutija kolpyuni, lai atnas jū. Radzadama pejtinē Izraelišu bārnu, kēninia meita apsažaloja par jū, pijēme sew par dālu un dewe jam wōrdū Moizess, tys ir izjemtais nu yudenia. Bārnu nu reizes atdewe izbarot wīnai žejdītei, un pec tam jū audzynoja faraona pilī, kur jū apmōceja wysaidōs gudribōs un tureja lelā gādā un bagatibā

Bet Moizess naaizmersa, ka Izraeliši ir jō brōli, un wysod aizstōweja jūs; par itū Egiptiši sasadusmoja, un Moizesam beja jō-bāg.

§ 17. Hebreju atlaižšona nu Egiptes.

Nu Egiptes izbēdzis, Moizes palyka dzejwot pi Madianas pristera Jetro, appreccja jō meitu un ganeja jō lūpus. Wīnū reizi Moizess aizdzyna lūpus tōli, pi kolna Horeb, kur iraudzeja naradzatu parōdibu: ērškežu kryums stōweja līsmēs un nasadaga. Moizess dagōja tywok un izdzērda nu kryuma Diwa balsu, kurs jam pisacija, tyulen it uz Egipti un dabot brejwibū Izraelia tautai.

Moizess paklausija, pajēme sowu brōli Aaronu un ar jū kūpā nūgōja pi faraona, prasidams Diwa wōrdā, lai atlaiž brejwi Izraelia tautu. Bet faraons napaklausija, nasawerūt uz tim brejnumim, kurus Moizess winiā acīs darija, pīrōdīdam tū, ka winš ir Diwa syutits. Tūlaiks Moizess, pa Diwa pīsacīšonai, sōka daspīst faraonu atlaist Izraelišus ar brīsmigom strōpem, kuru beja desmit. Pi kotras strōpes

faraons dewe apsūlešonu izpildit Diwa lykumu, bet tikkù, pa Moizesa lyugšonai, nalaime beja beigusēs, faraons palyka napīlyudzams sowā sirds citumā un naatlaide Izraelišus.

Wysbrīsmigoka beja dasmytò strōpe: wīnā nakti nūmyra wysi pyrmdzymti Egiptišu dāli. Moizess itymā nakti lyka Izraelišim uperet Dīwam wīna-gods jāru un ar tò jāra asinim aptraipit sowu nomu durowas, lai engels-strōpetojs, nūkaudams Egiptišu dālus, naaiztyktu Izraelišus. Šitej strōpe beidzüt daspīde faraonu atlaist brejwi Hebreju tautu. Izraeliši izgōja nu Egiptes lelā skaitā: 600,000 cylwaku beja, kuri spēja nosot iročus un brūnias, na-skaitut winiu siwu un bārnu.

Wel napaspēja Izraeliši nūt lejdz Sorkonas jyuras molai, kai faraonam tyka žāl, ka atlaide Hebrejus, un ar lelū kara-spāku jis dzynòs pakal. Pòrsabejda Hebreji, radzadami

sowā prīkšā jyru un pakaliā stypru inaidniku. Bet Moizess pastīpe rūku par jyru un jyura

pasaškejre uz diwejom pusem un pa wydu pasadarija sauss celš wysai tautai. Pa tū pat celiū dzynòs i faraons ar sowu kara-spāku; bet tikkù Izraeliši izgōja ùtrā krostā, Moizess otkon pastīpe rūku par jyru, jyura saplyuda kūpā un wyss Egiptišu kara-spāks nūslejka.

§ 18. Maldišonòs pa tuksnesi.

Pec porišonas par Sorkonu jyru Izraeliši laidēs uz Chanaana zemi pòri par tuksnesi. Par celia röditoju jīm beja padebešu stulps, kurs nakti apgaismoja celiu ar sowu spūdrumu un dinas laikā ar wāsu pakrēsti sorgoja jūs nu saules korstuma. Kad jīm pitryuka ēdini, Diws nūsyuteja mannu, kura kaī rosa, kotru rejtu pyrms saules lēkšonas byra zemē bolta ozbora weida. Izraeliši lasija jū un taisija sew ēdini. Kad jīm nabeja kō dzert, Moizess del jīm izaucē yudenī nu klints. Kad jīm uzbruka inaidniki, Moizess par jīm lyudze Dīwu un dewe jīm uzwarešonu.

Tai, zam seviškas Dīwa glōbšonas, trešā mènesi pec izišonas nu Egiptes, Hebreji nūgoja pi Sinai-kolna. Te Diws lyka jīm apstöt. Kolns tyka apklots ar bizim mòkulim (tyucem) un storp zibenim un parkyunim Diws dewe Izraelišim desmit bauslius, kuri pec tam tyka sarakstīti uz diwejom akminia tabelem (dēlim). Iti bausli ir šitaidi:

Es asmu Diws, tows kungs, kurs tewi izwede nu Egiptes zemes — nu nawalias no ma.

1. Tew nabyus swešus Diwus turet prikš manis.
2. Tew nabyus Diwa wòrdū tejšom wolkot.
3. Pimini swátu dinu swètit.
4. Gùdā turi sowu tawu un móti.
5. Tew nabyus cylwaku nùkaut.
6. Tew nabyus laulibu pòrkòpt.
7. Tew nabyus zagt.
8. Tew nabyus düt pret sowu tuwaku nataisnu licibu.
9. Tew nabyus ikòrot sowa tuwaka siwas.
10. Ni wèrša, ni ezelia, ni wìnas lítas, kura jam pídar.

Moïse pasludynoj desmit bauslius.

Tad wel pa Díwa aizròdišonai Moïseß pataisiaj swátu nùmetni, tys ir lyugšonas nomu, kur tureja diwkolpošonu. Itymá nùmetnē stō-

weja sadaribas škérsts, t. ir kúka skrejne, aplykta ar tejru zaltu. Winiá globojós Diwa bausli, mannas màrs, lykumu gròmota, nu Moizesa parakstita un Aarona wáza, kurs túlaik beja par pyrmù baznickungu.

Izlyuki atnas wajna-ùgas.

§ 19. **Apsulitas zemes izlyuki.**

Kad Izraeliši tywojós pi Apsúlitas zemes rùbežim, pa jùs lyugumam Moizess nùsyutija diwpadsmít cylwakus, lai jì posawàrtu, kaida tej zeme un lai atnastu par jù zinjas. Pec četrudesmit dinom izlyuki grizès atpakal un jì wysi slaweja Chanaana zemes auglibu, del kò pirodišonas atnese lelu wejna-ùgu čeči un wysisidus cytus auglius. Pi tam klót desmit izlyuki runoja, ka tòs zemes dzejwotoji asùt stypri un lela auguma un jùs pilsàtas tik stypri apcìtynotas, ka Izraelišim byus gryuti tû zemi pajemt. Tikai diw izlyuki, Jazue un Kalebs, mirinoja liauds, saukdami pasaljaut uz

Diwa palejgu, pi zemes ikarošonas. Bet tauta jím napaklausija un palyka namiriga, sòka kurnet pret Diwu un Moizesu un gribēja jù nūmātot ar akminim. Tūlaik Diws par stròpi lyka pasludynot wysai tautai, ka niwins nu izgōjušim nu Egiptes natiks Apsūlitā zemē, izjemut tik Jozue un Kalebu. Todel Izraeliši četrudesmit godu moldejòs pa tuksnesi, kolejdz nañmyra wysi wacoki nu jím. Ji wel reiz beja calušis pret Diwu, par kù na wìnu reizi tyka bòrgi nūstròpeti.

Moizess izsauc yuden nu klints.

Zam maldešonòs golu pa tuksnesi, Izraelišim gadejòs, ka otkon pitryuka yudenia. Nu lejom slòpem wysi stypri cîte un sòka otkon kurnet pret Diwu un Moizesu. Tulaik Moizess pajème wàzu nu swàta škersta un ar liaudim nùgòja pi klints, lai otkon izsauktu jím yuden, kai tys nutyka agrok. Bet radzams liaužu kurnešonu pret Diwu, Moizess

jeme šaubetis, woj patiši Diws gribes Izraelišim padarit taidu brejnumu. Jis isyta klinti diw reizes — un yudens izteceja. Diwam napatyka itej Moizesa nauzticiba, un Diws Moizesam pasludynoja, ka par stròpi jis nùmers tuksnesi un naiwezs tautas Apsūlitā zemē. Moizesa wità Diws izredzeja par Izraelia tautas waditaju Jozue, un lyka Moizesam stòdit jù tautas prikša, kai sowu pècnöceju.

Jerichonas ikarošona.

§ 20. Chanaanas ikarošona.

Ar Moizesa nòwi beidzès nu Diwa nùlykta Izraelišim četrudesmit godu maldešonòs pa tuksnesi. Wysa tauta, kura izgòja nu Egiptes, apmyra, bet i jùs pècnöceji sastòdija wel lelu

tautu. Jozue beidzüt daboja nu Diwa pawèli pòrit par Jordanas-upi un iwest šitù tautu apsūlitā zemē.

Pa Jozue pisacišonai pristeri (baznickungi) pajème deribas škérstu uz placim un tikkù igója upē, kai yudens pasaškejre un wysa tauta pòrgòja pa sausù upes dybynu. Pyrmò pilsàta, kuru Hebrejim wajadzeja pajemt, beja Jerichona. Tej pilsata beja stypri apcitynota, bet Diws palejdzeja jím ikarot. Diws lyka Jozuam it aplejk ap Jerichonu ar deribas škérstu un ar tauriu pyussónu sešu dínu laikā un septitá dína lyka apit septinias reizes. Kad Izraeliši gója apkòrt septitu reizi un styprok pyute taurēs, pilsàtas myuri paši sakrita un Jerichona tyka ijemta. Pèc tam Izraeliši jème winu pilsàtu pèc útras, kolejdz ikaroja wysu Chanaanas zemi. Wysur Chanaanas dzejwotoji turejòs pretim, un Žejdim wajadzeja daudz karot.

Winā kautiniā Jozue iraudzeja, ka saule nùt zam ritešonu, bet jis gribеja tū pat dínu beigt kautiniu; todel jis aizklidze, lai saule nùstoj; saule nùstoja, uu dina palyka uz dažom stundem garoka, kolejdz Izraeliši pèdigi uzwareja inaidniku.

Ikarotu zemi Jozue sadalija starp diwpadsmit Izraelišu ciltem un drejži pèc tam nùmyra. Lewi cilts, kura izpildeja babznickungu omotu, nadaboja zemes dalias, bet del jùs dzejwošonas beja apzejmotas dažas pilsàtas un del tòs ciltes uzturešonas wysi dzejwotoji dewe dasmytu daliu nu sowim inòkumim.

§ 21. Izraelišu dzejwe Apsùlitâ zemē.

Pec Jozue nòwes, kolejdz wèl dzejwoja weči, kuri redzeja Diwa brejnumus tuksnesi, Izraeliši palyka uzticigi Diwam un jím klòjòs labi: jí beja stypri, bejstami sowim inaidnikim un mirigi baudija lobumu un dòwynotòs zemes. Bet, kad nùmyra weči, Izraeliši jème draudzettis ar kaiminim dzejwotojim, un nu tím pijeme alka-dìwibu (pogonibu) un wysaidus natykumus.

Kotru reizi, kai tik jí krita pogonibā, Diws winius ströpeja, atdùdams zam swešu tautu waldišonas. Nalaime spide Izraelišus waidet par sowim nùzìgumim un griztis pi Diwa ar palejga lyugšonu. Tulaik želigais Diws del jùs izpestišonas nu nawalias, izlasija nu jùs storpas gùdigus cylwakus, kuri nabeja kolpojuši pogonu diwam. Šiti wejri sauce kùpā Izraelišus, jème par jím wèrsibu, ar Diwa palejgu weice sowus inaidnikus, tejreja wysu zemi nu alku (pogonu) diwim, lejdz sowa myuža golam walija tautu un sauces par tisnešim. Taidu tisnešu beja daudz pi Izraelia tautas, un nu jím slowoni beja: Gedeons, Samsons, Helijs un Samuels.

Pàdejam nu tis-nešim, Samueliam, Diws lyka icelt Izraelia tautai karali (kèniniu). Par pyrmù karali beja Sauls. Jis iwede sowá walstibā pastòwigu kara-spàku un nu isokuma beja uzticigs Diwam un lobs sowai tautai; bet pecok jis aizdusmoja Diwu ar Jò pìsacišonas naizpildešonu un ar pisowynošonu sew baznickungu waras pi uperu nùlikšonas; todel Diws atstyume Saulu un lyka Samueliam icelt par karali Dawidu.

§ 22. Diwabejigais karals Dawids.

Dawids beja pats jaunokais nu septinim wina Izraeliša dālim, nu Judas cilts, ar wōrdū Jesseja. Tymā laika, kad Samuels tripe jū (ar elejim swētija) uz karalia gudu, jis beja wel dyžan jauns un ganija sowa tāwa lūpus. Drejži jis palyka slowons pa wysu zemi, pateicūt šitaidam gadejumam.

Dawids nūkaun Golijatu.

Izraeliši winreiz wede karu ar Filistišim un, kad jūs kara-pulki stōweja wins pret ūtru gatawodamis uz kautiniu, nu Filistišu puses izgōja milzis-Goliats un lyka prikšā, lai kurs nu Izraelišim izit ar jū sasakaut un taidā celiā izšķert uzwarešonu. Bet niwins nagribeja stōtis pret Goliatu, nasawerūt uz tō, ka Sauls sūleja gūda moksu. Tūlaik inaidniki sòka pīsasmit un zaimot na tikwin Izraelišus, bet ari Diwu. Ap

tū laiku Saulam nūmetnē beja Dawids, kurs atgōja apsawārtu sowu wacoku brōliu, dinejušu Izraelišu kara-pulkūs. Dzerdedams Goliata bezdiwigus wōrdus, Dawids drūši izgōja un sasakowa ar Goliatu. Jis swīde Goliatam ar akmini un trōpeja taišni pīrē, pec tam izwylka jō paša zubynu un nūcērta milzigam cylwakam golwu. Radzadami šitū, Filistiši spruka bēgt. Nu tōs dīnas Izraeliši satyka Dawidu wysod ar sweicynošonu un dzīsmem; bet Sauls sòka jam skaust, nairedzet un pat mekleja jū nūkaut. Bet Diws globoja Dawidu; un Sauls wīnā kautiniā ar Filistišim, pazaudejis wysus sowus dālus, pats sewi nūkowa.

Pec Saula nōwes Dawids winbalsigi tyka izlasits par Izraelišu tautas karali (kēniniu). Jis waldija sowu walstibu gudri un taisnigi 40

Dawids uzwār inaidnikus.

godu laikā. Bet, par nalaimi, Dawids winu reizi sagrākoja pret Diwu, par kū tyka nūstro-

pats ar sowa dàla Absoloma sasacelšonu, nu kura jis båga, pamasdams Jeruzalemu un globödamis pa kolnim. Bet drejži Dawida draugi uzwareja dumpnikus (buntawnikus), un pats Absoloms mekleja glòbinia bëgšonâ. Jödams úz ezel-zyrga pa mežu, jis aizsamete ar sowim garim motim pi uzula zora, pasakore un jo ezel-zyrgs aizskreja tòliok. Radzadams itù Joabs, Dawida kara-pulku wërsiniks, idyure Absoloma kryutis trejs škäpus (ismus); bet todel, ka jis wel palyka dzejws, tad Joaba karawejri nûjeme jù nu kùka, sakopöja Zubynim, iswide dûbë un apmåtoja ar akminim. Dawids dyžan nûskuma par dàla nòwi un, lai gon Absoloms nabeja cînigs, ka par jù žalotu, tûmàr Dawids ilgi raudoja par jò nòwi.

§ 23. Salomons un jò pèc-nòceji.

Pec Dawida nòwes par Izraelia karali palyka Salomons, jò dals. Winu reizi pasa-rödi ja sapnâ Diws un waicoja: kù jis sew gribatu nu Diwa. Salomons atbildeja, ka jis nalyudz ni bagatibas, ni ilgas dzejwes, ni slawes, bet tik wîn gudribas, lai waratu labi waldit Jò tautu. Taids lyugums Diwam patyka un Jis dòwyna ja Salomonam tik lelu gudribu, kaidas nikam lejdz šam laikam nabeja; bez tò wel Diws dewe jam slawi un bagatibu. Dzejwodams ilgå mîrâ, Salomons izbyuweja nu tawa pamasto materjala lepnigu baznicu ejstynam Diwam un pòrnese uz turini deribas škérstu.

Deribas škérsta pòrcelšona.

Lai gan Salomons beja wysgudrokais wal-diniks, bet ari jis na wysod gója pa dütai jam nu Diwa gudribai. Zam sowas dzejwes golu jis igója laulibâ ar pogonu siwitem, kuras jù nûwede pi alku-diwbibas, aba pagonibas, un apkòrwe tautu ar lelim nataisnigim nûdüklim.

Pec Salomona nòwes tronu apjème jò dals Roboams. Tauta lyudze jaunù karali pamozynot lelùs nûdüklius, kurus uzlyka jò taws; bet Roboams, paklausidams naapdümigu jaunu cylwaku padùmam, natik wîn naizklausija liauzu lyuguma, bet wel pîdraudeja palelynnot spaidus. Tauta sasadumpoja un desmit ciltes izlasija sew jaunu karali, Jeroboamu un sastö-dija jaunu Izraelia walstibu ar Samarijas pilsàtu. Pi Roboama palyka tikai diw ciltes: Judas un Benamina, kuras sastödija Jûdu walstibu ar Jeruzalemas pilsàtu.

§ 24. Profeti Elijs un Elizejs.

Nu wysim Izraelia karalim caur sevišku bezdiwibū beja pazejstams Achabs. Jis iztaisija Samarijā altaru dīweklam Baalam un daspide tautu jam klanetis; ejstyna Diwa baznickungus jis nōweja. Del šitō karalia apskaidrošonas Diws syuteja profetu Eliju, kurs pasludynoja Achabam, ka treju godu laikā nabyus lejta, zeme izkalss un byus bods. Profeta paredzejums izsapildeja. Pa boda laiku Elijs globojōs tuksnesi, kur krauklis jam nosoja maizi un galiu.

Kad, pec treju godu nūtecešonas, Izraeliši bodu cīsdami soka apžalot sowus nūziguimus, Elijs otkon gója pi Achaba un lyka jam prikšā, lai salosa Izraelišus un Baala baznickungus uz Karmel-kolnu un tad jis pīrōdes, kurs Diws ir ejstynais. Kad wisi sasapulceja, Baala baznickungi iztaisija altaru, nūkowa teliu, lyka jū uz molkas sōrta un jeme saukt uz sowu diwu, lai jis nulaiž guni uz jūs uperu. Bet nikaidas atbildes nabeja un guns nu debesim nanūkope. Kad atgōja wokors, Elijs pataisija nu diwpadsmīt akminim altaru, uzlyka molku un teliu, aplēja wysu ar yudenī, tai ka pylns palyka grōws, izroktais ap altaru. Tad jis sōka lyugtis, lai Diws paroda, ka Jis ir winigais Izraelia Diws. Wel Elijs nabeidze lyugšonas, kai nu debesim nūkrīta guns, aizdeze molku, uperu, altaru un izkaltja grōwa yudenī ap altaru. Radzadama itū wysu tauta pakrita pi zemes un sauce, ka ejstynajs Diws — ir Izra-

elia Diws. Tymā pat dina paleja lels lejts pa wysu Izraelišu zemi.

Winu reizi, kad Elijs beja tuksnesi aiz Jordanas upes, kūpā ar sowu mōcekli Elizeju, pasarōdija guns-roti ar zyrgim, kuri aiznese Eliju uz debesim. Elizejam palyka tik Elija mētels (wērsejō drēbe); tys apzejmoja tū, ka profeta gors, kurs beja pi Elija, tagad pōrgōja uz jō mōcekli. Elizejs pajēme mēteli, un dagojis pi Jordanas upes, isyta ar jū par yudenī, yudens tyulen pasaškejre un profets porgōja pa sausu upes dybynū.

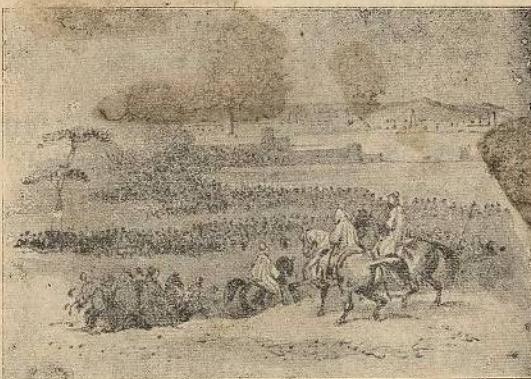
Diws pacèle Elizeja slawi caur brejnumim, kurus jis darija na tik wīn dzejwodams, bet ari pec nōwes. Godejōs reizi, ka jō kopā nūlyka cytu myrūni, kurs, dasadyuris pi Elizeja kaulu, tyulen palyka dzejws.

§ 25. Izraelia tautas nawalia (wangiba).

Izraelišu walstība postōweja nailgi. Pyrmais jūs karals Jeroboams aizlidze staigot uz Jeruzalemu klanetis ejstynam Diwam, un daspide jūs nest uperus dīweklīm. Pa Jeroboma paraugam gója wisi jō pec-nōceji, kuri beja bezdiwigī, un natikligi. Diws par tū jūs stropeja ar Assirijas wangibu (nawaliu). Assirijas karals Salmanassars ikaroja wysu Izraelia walstību un jōs tautu nūwede ar sewim wangibā.

Jūdu walstība wel postōweja dažu laiku. Bet todel, ka ari Jūdu karali pa lelokai daliai

beja Diwam naticigi un atsadawuši pogonibai, nasawerut uz profetu brejdynojumu, tad beidzüt ari šitù walstibu Diws nūstròpeja ar iznicynošonu. Nabuchodonossars, Babilonas karals, atgöja ar lelu kara-spàku, izördeja Jeruzalemas pilsātu ar Salomona baznicu un Judu walstibas dzejwotojus aizwede uz Babiloni un cytom sowom pilsātom.

Jeruzalemas aplenkšona

Bet Diws napamete Izraelišus ari wangibā (nawaliā) un bīži wīn syuteja jīm profetus, kuri jūs brejdynoja grākūs un raudzeja nūwezt pi taisniga celia. Profeti jīm pimineja ari Diwa sūlejumus par Messijas aba Pestitoja atnokšonu, un pasludynoja daudz seikumu nu jō dzejwes, ka Pestitojs byus Jumprawas Marijas dāls, pīdzims Betleemā, ka Jū dyžan wojōs, mūces, pikals pi krysta; ka jīs trešā dinā augšam celsis un tai toliok.

Bez Elija un Elizeja beja wel daudz cytu profetu, nu kurim wairok slowoni beja: Jona, Izajas, Jeremījs, Ezekiels un Daniels.

§ 26. Profets Daniels.

Daniels beja nu karalia Dawida cilts. Kad jīs beja vīl jauns, jū aizwede uz Babilonas wangibū, vīnuvit ar cytīm Jūdu jauneklim. Jīs patyka karaliam Nabuchodonosaram, kurs lyka jū audzynot pi sowas piles un līrot ar sowim edliniir. Bet Daniels lyudze, lai vīl aizligtu nu Moizes ēdiniu witā atlautu ēst tikwin auglius. Pār taīdu uzticibu Diws apdōwyna ja Danieliū ar sevišķu gudribu un profeta goru. Diw reizes Daniels izskaidroja Nabuchodonosoram jo nasāprūtamus sapnus par jō walstibas nokušom dinom un par strōpēm, kādas Diws uz jū nūsyutis; caur itū Nabuchodonosars bejdōs Diwa un Danieliū dyžan cineja.

Winu nu Nabuchodonossa pēc-nōcejim Daniels atgrize nu diweklia Baala gūdynošonas, parōdidams jam, ka myltu, galias un wejna lelu daudzumu, kuru ikdinas lyka pi Baala altara, ēde na Baals, kai wysi beja dūmojuši, bēt Baala kolpotoji (baznickungi) ar sowom saimem. Pādejam Babilonas karaliam Baltassaram Daniels pasludynoja jō walstibas īkaršonu nu Persim un jō paša nōwi. Danielia paredzešona izsapildeja tū pat nakti. Babilona tyka pajemta nu Kira, Persijas karalia, un Baltassars nūnōwets.

Todel, ka Daniels beja dyžan gudrs un gūdigs wejrs, tad jaunais karals nūmilioja jù un dewe jam pòrwaldit wysu sowu walstibu. Taida byušona sacèle skaudibū storp karalia piles-kolpotojim un jì wysaiž steidzes padarit Danieliam golu. Pa jùs padūmom karals reizi izlaide pīsacišonu, lai 30 dinu laikā niwins nodrejkst lyugt Diwu, bet wysu, kai nu Diwa, lai lyudz nu karalia; bet kas itò nadaritu, tū karals iswīzs liowu dūbe zwērim uz apēžšonu. Piles-kolpotoji, iraudzejuši, ka Daniels pa naz' cik reižu dinā lyudzās Diwam, dewe zynot par itù karaliam, un pīrunoja jù, lai Danieliu iswiž dūbē, kur beja olkonī liowi. Utrā dinā karals atroda Danieliu naaiztyktu, lyka jù izlaist nu dūbes un tur iswīzt jò apwainiojus, kurus zweri tyulen apreja.

Turadams lelu īspaidu uz Kiru, Daniels daudz palejdzeja pi Žejdu atlaižšonas nu wangibas (nu nawalias). Bet wysu sworigoks iratys, ka jis pilnigi apzejmoja laiku, kurā wajadzeja atnōkt Kungam Jezum uz šu pasauli. Pa Danielia paredzešonai, nu Žejdu brejwiatlaižšonas lejdz Pestitoja atnōkšonai wajadzeja nūtecer wel septindesmit reižu pa septini godi, tys ir 490 godu; un jò paredzejums izsapildeja.

§ 27. Jūdu brejwiba nu wangibas.

Persu karals Kirs, palicis par winigu kungu Wideja Azijā, kur wangibā dzejwoja Žejdi, dewe jīm atliaušonu griztis uz sowu zemi un tur nu jauna izbyuwet nūpūstitū

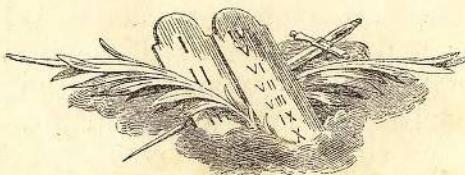
Jeruzalemas baznicu. Pec septindesmit godu nawalias četrudesmit diw tyukstuši Izraelišu, zam kunigaiša Zorobabela wadibas, padejò Jūdu karalia dāla-dala (unuka), atsagrize uz Jeruzalemu un tyulen stōjōs pi baznicas izbyuwešonas. Drejži pec tam atsagrize ari útra žejdu tautas dalia, zam baznickunga Ezdras wadibas. Bet daudz kuri wel palyka Persu walstibā.

Kad baznica jau beja izbyuweta, bznickungi iswētija jù ar lelu gūdibu. Lai gon itej baznica beja lepniga nu izskota, bet daudz weču, kuri wel pīmineja Salomona baznicu, runoja ka jaunò baznica naw tik skaista, kai senejò. Bet dzejwojušais tūlaik pādejais nu profetim — Malachijs prīcynoja jùs sacidams, ka itej baznica ar sowu slawi byus pòroka par Salomona Diwa nomu, todel ka jīmā dūs mociibu pasaules Pestitojs.

Nu Žejdu atnōkšonas nu wangibas lejdz Kunga Jezus pidzimšonai pagōja wel ap 500 godu, kai tū beja pasludynojis Daniels. Pa itù laiku Žejdi beja waldditi nu baznickungim un nu augstōs padūmes, kura beja sastōdita nu Dawida cilts kunigaišim. Strōpeti ar Babilonas wangibu Žejdi ilgu laiku uzticigi kolpoja ejstynam Diwam un ar napacītibū gaidija Messijas atnōkšonu; jì sowu ticibū izplatija ari storp pogonim.

Nu īsokuma Žejdi beja atkarigi nu Persijas karalim; pec tam palyka zam Greku, Egiptu un Sirišu waldisonas. Nu Sirišim, sewiški nu karalia Antiocha, Žejdi cīte wys-

gryutoku wojošonu. Beidzüt jūs walstibu ikaroja Romiši, un nu sewim dewe jīm karalius un walditojus. Par winu nu taidim karalim, nu Romišu īlyktim, beja Herods Idumejīts. Šitō karalia waldišonas laikā Jūdu zemē pidzyma gaidamais nu wysom tautom pasaules Pestitojs, Jezus Kristus.

Jaunajs Testaments.

§ I. Sw. Jonia Kristitoja pīdzimšona.

Heroda waldišonas laikā Jūdu zemē dzejwoja wins Žejdu baznickungs, wordā Zakarijsi ar sow siwu Elizabetu. Jī obeji beja liut, diwabejigi, dzejwoja mirigi un beja pilnigi laimigi; winius skumdynoja tik tys, ka nūdzejwojuši lejdz sermam wacumam, natureja bārnu. Bet winu reizi, kad Zakarijs tureja diwkolpošonu Jeruzalemas baznicā, uz reizi, pa altara lobū pusi jam pasarōdija engels un sacija, ka Elizabetai byus dāls, kuru wajadzes nūsaukt par Jōni: Jis byus dyžan diwbejigs un paliks slowons caur tù, ka sagatawòs Izraelia tautu uz cīnigu Pestitoja satikšonu. Zakarijam tys pasarōdija par natycamu litu un todel jīs lyudze engeliam, lai ar kū-na-bejis daròda, ka tys, kū runoj, ir taisniba. Tad engels sacija, ka šis ass syutits nu Diwa un ka Zakarijs par sowu naticešonu palikšùt māms lejdz tai dinai, kad iżapildes jō sludynošona. Pec itūm wòrdim engels pazuda un Zakarijs palyka māms.

Pec nailga laika Elizabetai patiši pidzyma dāls, tai kai engels beja pasludynojs. Ostotā

dinā, pa Moizesa lykumam, bārnam wajadzeja likt wòrdū. Sasalasija radinīki un gribēju jū pasaukt tāwa wòrdā, bet mōte napalyka mirā ar tū un prasija, lai jū nūsauc par Jōni. Tuids wòrds wysim pasaròdija naizprūtams, jo niwīns nu jūs radinīkim natureja taida worda, todel pawaicoja nu Zakarija, kai jis grib nūsaukt puisānu. Byudams wel māms, Zakarijs pajeme kūka tabeliti un izrakstija, lai bārnu nūsauc par Jōni. Tymā pat brejdī Zakarijs otkon sōka runot un sludynoja par tywū Pestitoja atnökšonu un ka Jōns byus par jō priķš-teci.

§ 2. Wysswātoka Dīwa-Mōte.

Mozā Galilejas pilsētiniā, Nozaretā, dzejwoja Elizabetes mōsa — Anna, kuras wejrs Joakims beja dzimis nu karalia Dawida cilts. Palykuši waci bez bārnim, korstā lyugšonā jī sūlejōs, ka jo tik Diws dūs jīm bārnu, jī winiu atdūs Diwam uz kolpošonu. Diws izklaušija jūs lyugšonu un dewe jīm meitu, ar wòrdū Marija, kura werūtis uz jōs Dala, Kunga Jezus, nōkušim nūpalnim, palykā bezwainigi ijemta, tys ir palyka brejwa nu idzymta grāka, kurs ir uz dwēseles kotram jaundzymušam cylwakam. Jaokims un Anna trejs godus audzeja meitu sowā sāta, pec tam, kai beja sūlejuši, aizwede jū uz baznicu un pamete pi kolpošonas Diwam. Nu tō laika wysswātoka Jumprawa dzejwoja pi baznicas zam wacoku šiwišu dasawēršonas. Drezī pec tam nūmyra jōs dzemdetoji un Marija, palykuse bōrine, wel

wairok beja atsadawuse Diwa kolpošonai un dewe sūlejumu, nikod naīt' pi wejra.

Kad jai beidzēs četrupdsmit godu un atgōja laiks reizē ar cytom jaunowom istot lykumigā laulibā, jei atsasacija nu tō un pasludynoja baznickungim nu sewim dūtū sūlejumu. Baznickungi nagribeja jōs prötam pretotīs, bet, lai jauna bōrine napalyktu bez wysaidas dasawēršonas, salauloja jū ar wīnu wacu cylwaku, Jūzupu wòrdā, kurs par jū gōdotu un bytu par jōs uzraugu. Jūzups tai pat beja nu karalia Dawida cilts, bet caur sowu nabadzibu dorbojōs ar prostu omotu — jis beja nam-daris (stolers). Pamatuse Jeruzalemu wysswātoka Jumprawa nūsamete uz dzejwi pi Jūzupa, Nazaret pilsātā.

Winu reizi, kad wysswātoka Jumprawa beja aizjemta ar Swātu Rokstu lasišonu, pi jōs pasaròdija erc-engels Gabriels un sweicynoja jū prīcigim wòrdim, pasaukdamis jū par laimigu un swetitu storp sīwitem. Pec tam jis pasludynoja, ka ir syutits nu Dīwa pastostit, ka jū ir Diws izlasejis par Pasaules Pestitoja Mōti, kuram byus wòrds Jezus. Tulaik wysswatoka Jumprawa izrōdija Diwam sowu paklausibu, un engels pazuda.

§ 3. Kunga Jezus pīdzimšona.

Jūzups un Marija dzejwoja Nazareta, un Messijam, pa profetu sludynojumim, wajadzeja pīdzimt Betleemā. Lai šītys pasludynojums izapilditu, Diws tai nūlyka, ka Romas keizars

Pasludynošona Jumprawai Marijai.

Augusts lyka izdarit liaužu skaitišonu sowā walstibā. Kotram wajadzeja it un aizarakstīt tymā pilsātā, nu kuras dzyma jò cilts. Jūzups un Marija, kā karalia Dawida pēc-nōceji, gōja pazarakstītu Betleemā, Dawida cilts pilsātā. Atgōjuši uz Betleemu jī tur atroda lelu liaužu daudzumu; wysi nomi beja aizjemti nu atbraucejim. Naatrosdami sew witas pilsātā, jī mekleja mitekli òr-pus pilsātas, winā klinšu olā, kurā nagaisa laikā goni dzyna sowus ganeklius. Šite nakti pīdzyma pasaules Pestitojs. Wysswatoka Jumprawa satyna jù auteniūs un nūlyka silē, kura atsaroda te pat klinšu olā.

Natoli nu olas Betleemas goni tejrumā sorgoja sowus gonomūs pulkus. Uz reizi nakts wydā jus apgaismoja debesigs spūdrums, pasarōdi ja Diwa engelis un pasludynoja, ka Betleemas olā pīdzyma Pestitojs, Kristus, kuru jī atrass silē gulišu; pec tam pasarōdi ja lels

K. Jezus pīdzimšona.

daudzums cytu engeliu, slawejušu Diwu par Jō žal-sirdibu, ka Jis syutija liaudim Pestitoju.

Kad engeli pazuda, goni tyulen aizgōja uz Betleemu pasawērt tū, kas tyka slūdynots nu engelia. Atgōjuši uz zynomu jim olu, goni iraudzeja mozu bārnu, gulišu silē. Jī pasaklanija Jezus-bārnam un pamete, kū wareja, par uperu nu sowim gonomim pulkim nābadzīgai Diwa Mōtei. Pec tam goni aizgōja prīcīdomis un slawedami Diwu Kungu.

§ 4. Kunga Jezus atnessōna uz baznicu.

Caturdasmytā dinā pec Kunga Jezus pīdzimšonas, wysswatoka Jumprawa atgōja uz Jeruzalemas baznicu un atnese sowu diwišķu Dālu del uperešonas Diwam Kungam. Taida beja Moizesa lykumu pīsacišona; pi tam bo-

goti cylwaki lyka par uperu wèršus un jàrus, bet nabogi — pòri bòlùžu. Marija, kai naboga sìwite, atnese pòri jaunu bolùžu.

Jeruzalemá tū laiku dzejwoja diwabejigs wecits ar wòrdú Simeons, kurs grikeja Pestitoja atnòkšonu redzet. Par tū Diws jam sùleja, ka jis nanùmers, kolejdz iraudzes Pestitoju. Un kad Juzups ar Mariju atnese mozù Jezu uz baznicu, tymá pat laiká, nu swàta gora apdwàsts, uz turini atgöja ari Simeons. Kad jis iraudzija mozù Jezu, tyulen pazyna, ka tys ir Messija, pajème Jù uz rùkom, swètija un sacija, ka tagad šis mèršüt mirigs, todel ka ir redzejis sowu Pestitoju: tad jis pasagrize uz wysswàtoku Jumprawu un pasludynoja, ka Jòs Dàla cisšonas laiká jòs dweseli, kai zùbrys, pòrdurs lela nûskumšona.

Reizé ar Simeonu Pestitoja redzešonas güds tyka nu Diwa atlauts Profetinei Annai. Pazejdama, ka Jezus ir pasaules Pestitojs, jei sòka sludynot pa wysu Jeruzalemu, ka gaidamais Messija jau ir atgöjis.

§ 5. Treju Kungu klanišonòs un bègšona uz Egipti.

Kad Jùzups un Marija atsagrize uz Betleemu, tad nu tòlejom Austrumu zemem atgöja bogoti un slowoni gudriniki un waicoja: kur pìdzyma Jùdu kènìnš, kura zwaigzni ji beja redzejuši pi debesim un atgöjuši Jam pasaklanit. Pòrbaidits nu taidas zinias karals

Treju Kungu klanišonòs.

Herods sasauce Žejdu baznickungus un pa-waicoja nu jím: kur wajadzeja pìdzimt Pestitojam. Baznickungi atbildeja, ka pa profetu sludynojumim jam jo-pìdzymst Betleemá. Tad Herods paslapyn aicynoja pi sewim gudrinikus, pasacija jím baznickungu atbildi un sacija, lai ji labi izzynoj par bârnu un lai pazinjoj, kur jis atsarùn, jo ari jis grib Bârnam pasaklanit. Runodams itù, Herods tureja sowâ prota brîsmigu nûdumu, nûkaut Jezu.

Kad gudriniki izgöja nu Jeruzalemas, jím otkon pasaròdija tej pat zwaigzne, kuru ji redzeja agrok. Idama winim pa prikšu, zwaigzne nûwede jùs pi Betleemas un nûstòja pi olas, kurâ beja Jezus. Gudriniki igöja tur ar wysleloku diwabejibu, krita pi zemes Bârna prikša un atnese jam bogotas dòwonas: zaltu, mirru un wyraku.

Grizdamis atpakal ji grikeja paziniot Herodam, kur atsarùn Bârns, bet sapnâ daboja

pisacišonu, lai naît pi Heroda; todel jì pa cytu celiu atsagrize uz sowu molu.

Naságaidijis gudrinikus, Herod lyka apkaut Betleemā un pa jós apkörtinem wysus wejrišu dzymuma bärnus nu diweju godu un jaunokus. Daudz tyukstūšu bärnu krita nu Heroda bendiu rükom. Herods dūmoja, ka pi tam naizbègs nu nòwes un jaundzymušais Jüdu kéninš. Bet agrok, kolejdz Herods izdewe sowu brismigu pawèli, Diwa engels pasaròdija Jùzupam sapnā un lyka, pajamušam bärnu un jò mòti, bëgt ar jím uz Egipti un palik tur, kolejdz dabos nu Diwa jaunu pawèli. Jùzups tyulen izpildija itù un aizgòja uz Egipti. Swato dzimte (saime)

Bégšona uz Egipti.

palyka tur lejdz Heroda nòwei, pec kam engels otkon pasaròdija Jùzupam un pasludynoja, ka jì war gristis uz sowu dzimteni. Tulaik jì atsagrize nùsamete dzejwot Nazaretā.

Kungs Jezus Baznicā.

§ 6. Diwpadsmítgadigs Jezus baznicā.

Moizesa lykums pawèleja wysim Jüdim pa lelokim swàtkim apmeklet Jeruzalemas baznicu, del atdùšonas Diwam gùda. Nu šítò pìnökuma beja brejwi tikai weči, slymi un bärni lejdz diwpadsmít godim. Jùzups un Marija wèrigi pildija šítù pisacijumu; kad Jezum beidzes diwpadsmys ts gods, jì pajème jù lejdza uz Jeruzalemas baznicu uz Leldines swàtkim. Péc swàtku beigšonas, grízdamis uz mójom, jì pamanija, ka Jezus naw pi winiu klót. Nu reizes jì dùmoja, ka jis it kùpá ar cynam baznicònim, nu pakalias. Kad atgòja wokors un Jezus nabeja radzams, Jùzups un Marija palyka namirigi, un mekleja jù storp rodim un pazejstamim, bet nikur naatroda. Lelös bailes jì pawadija wysu nakti un ar rejta blözmi pastejdze atpakal uz Jeruzalemu.

Ilgi ji mekleja Jezu, un tik trešā dinā atroda jù baznicā storp baznickungim un rokstu mòcitojim. Wysi brejnojòs par jò atbilžu un waicojumu gudribu. Marija runoja uz Jezu, ka jis padarija jím lelas skumes ar sowu palikšonu; bet Jezs atbildeja, ka jam wajadzeja byut tur, kur jù sauce Dabasu Tàwa walia. Pēc tam Jezus atgòja ar jím uz Nazaretu, kur palyka lejdz sowas dzejwes trejsdasmytam godam. Wysu itù laiku Jezus beja pilnigi paklausigs Jūzupam un Marijai, lai dùtu lobu paraugu paklausibas dzemdetujim un wacokim.

§ 7. Swáta Jónia mòciba un K. Jezus kristiba.

Zakarija dàls — sw. Jònus nu jaunom dìnom aizgòja uz naapdzejwotu tuksnesi un tur nùsamete winā olā. Storp lyugšonom un dù-

mošonom par Diwu jis tur palyka lejdz sowas dzejwes trejsdasmytam godam. Apgèrbs jam beja nu kameliu spolwas (wylnas), barojòs ar meža madu un cèrcinim, slòpes remdeja ar yudenī un nadzere nikod ni wejna, ni kaida cyta stypra dzérinia.

Sowas dzejwes trejsdasmytā godā, paklaušidams Diwa idwesmei, jis pamete sowu tuksneša dzejwükli, gója uz liaužu pylnom Jordanas molom un sauce liauds pi waidešonas, jo beja tywu dabasu walstiba. Liauds lelim pulkim gója un klausejòs jò mòcibas. Tùs, kuri waideja un žaloja par grákim, kuri gotowi beja pòrlobot sowu dzejwi, Jònus kristija Jordanas upē, kodel i palyka nùsaukts par Kristitoju.

Storp tim, kuri gója kristitùs, atgòja ari Kristus Kungs. Jònus, atzejdamas sowu mozumu Winia prikšā, nagribeja nu reizes kristit K. Jezu, un runoja, ka drejžok jam pašam wajadzetu kristitis pi K. Jezus. Bet Jezus atbildeja, lai jis nasapretoj, todel ka wajag izpildit wysu, kas nu profetim beja sludynots par Messiju. Tulaik Jònus nasapretoja. Jezus igója upē un pijème kristibu. Tad atsadarija dabasi un pasaròdija Swàts Gors boluža weidā, un tyka dzerdams bolss nu dabasim, kurs runoja, ka Jezus Kristus ir nùmiliotajs Diwa Dàls.

§ 8. Pestitoja gawènis un apostolu izwèlešona.

Pēc kristibas Jezus Kristus gója uz tuksnesi, kur, bez wintulibas un korstas lyugšonas,

nùtureja stingru gaweni un četrudesmit dìnu laikà nikò ni ède ni dzère. Liaunais gors gribеja izmontot tù brejdī, kad Kristus cite bodu, dastòja pi jò un lyka prikšā, lai akminius pò-wérž par maizi. Bet Kungs Jezus atbildeja, ka na ar winu maizi, cylwaks dzejwoj, bet ar kotru Diwa wòrdū.

Tùlaik walns nùwede Jezu uz Jeruzalemu, pastatija jù baznicas wèrsâ, nu kurines beja radzama wysa pilsâta, un sòka pìrunot, lai Pestitojs swižàs zemê, jo tik patiši jis ira Diwa Dàls, todel ka swàtûs Rokstûs par Diwa Dàlu ir sacits, ka Diws liks sowim engelim sorgot ju un uz rùkom nosot, lai jis naiwainioj kòjas pi akminia. Jezus atbildeja, ka Swàtûs Rokstûs ari sacits ir, tejšam nakardynot Diwu, tys ir, naprasit nu jò brejnumu bez wajadzibas del winas tik zynkòribas.

Bet ar itù wel nasabeidze Pestitoja kár-dynošona. Walns izwede jù uz augsta kolna, poròdija pasaules walstibas un jùs bagatibu, un tù wysu sùlejòs düt Pestitojam, jo tik Jis walnam pasaklanitu. Tùlaik Kristus ar dus-mem padzyna nùst walnu un sacija ka swàtûs Rokstûs ir teikts, lai liauds klonòs tik winam Diwam un jam lai kolpoj. Aizkaunetajs walns pazuda, un waira nakàrdynoja Jezu, pi kura stòjòs engeli un kolpoja Jam.

Pèc četrudesmit dinu gawenia Jezus Kristus atstòja tuksnesi un atgòja uz tù witu, kur sw. Jònus kristija liauds. Kad Jònus iraudzeja Jù, runoja sowim móceklim, ka tys ir pasaules Pestitojs, par kuru jis jím stòstija. Tad daži nu Jònus móceklim gója pec Jezus

un palyka par Jò móceklim. Nu jím paraugu jème ari cyti, un taidâ weidâ winiu sasalasija dizgon daudz. Jezus Kristas izlasija nu jím diwpadsmit, kurus pasauce par apostolim. Tì beja pa lelokai daliai nabogi, namòciti, bet lobi un diwabejigi cylwaki. Pestitojs apstai-goja ar jím wysu Žejdu zemi, sludynodams wysur tù, kas pecok beja sarakstits Ewangeli-jumâ, un kù móca nu Pestitoja dybynota katoliu Baznica.

§ 9. Pyrmais Pestitoja brejnumbs Kanâ.

Drejži pèc tò, kad Kristus beja izwèlejis sew móceklius, Galilejas mistenâ Kanâ nùtyka kòzas. Tur beja ilyugta swàta Diwa-Môte, un ari pats Kungs Jezus ar sowim móceklim. Maltites laikâ pitryuka wejna. Diwa-môte iraudzeja saiminika ryupes, un gribadama palejdzet nabogim liaudim, sacija sowam Dàlam, ka jím wejna wairs nawaida. Jezus atbildeja; ka wèl naatgòja laiks, nu Dabasu Tàwa ap-zejmots, dèl brejnumu darišonas. Bet, lai paròditu liaudim, cik daudz Jis cinej Môtes lyugumu, Jezus gotows beja palejdzet jaunam bryugonam. Šitù saprota Diwa-Môte un sacija sulainim, lai jí dora wysu, kù Jezus pisacis.

Prikšejá kambari stòweja seši akminia trauki, nu kurim ikwins smèle diw woj trejs spanius. Nailgi pèc sarunas ar Mòti, Jezus sacija sulainim, lai jí pipildej traukus ar yu-denî. Kad jí pipildeja, Jezus lyka pasmielt un nest maltites uzraugam (dasawàrojam). Su-

laini tai i padarija. Uzraugs, zynodams ka sàtâ wejna wairs nawaida, ar brejnošonùs iraudzeja sulainius, kuri jam atnese wejnu, un atroda liuti lobu. Nazynodams, nu kurines sulaini jème wejnu, jis padùmoja, ka bryugons ir dabojis; todel pasauce jù molâ un sacija, ka kotrs saiminiks pa prikšu dûd lobu wejnu, un kad jau pitryukst lobò, tad war dût wòjoku; bet jis loboku wejnu ir uzglobojis lejdz šam. Bet pasaròdija ka ari brygòrs nazynoja, nu kurines atsaroda lobajs wejns.

Tys bejá pyrmajs brejnums, kuru Jezus darija uz sowas Mòtes lyugumu. Daudzi nu wisim (gostim) tù radzadami iticeja, ka Kungs Jezus naw winkòrss (prosts) cylwaks, bet ir Diws. Bet seviški iticeja Kungam Jezum jò mòcekli un nu tò laika gója Jam pakal, klaušidami Jò màcibu.

§ 10. Wàtres apmìrinošona un cyti Kunga Jezus brejnumi.

Reizi gadejòs Kungam Jezum ar sowim mòceklim laiwà celtis pár par Genezaret azaru. Wokors nu rejzes beja kluss, azars ròms; bet braukšonas laikâ debess aptymsá, jème pyust styprs wèjs, pasacèle lela wâtre, tai ka yudens sôce tecet laiwâ. Mòcekli jau skaitija sewi par pazudušim. Ar bailem jí grizès pi sowa Mocitoja, kurs pikusis nu dinas dorbit, guleja citu mìgu. Jí pamudyoja Pestitoju, lyugdam, lai jùs glòb, todel ka jí jau gaist. Kungs palele acis, pasawère ap sewim uz brismigim

wilnim, uz mòceklim unawaicoja, kodel jí tik sasabejduši, ka Jis ir ar winim kùpâ; tad Jis pastipe ruku uz wéja pusi un lyka wâtrei nùklust. Wéjs tyulen apkonusa, wilni nùstòja un wysa doba palyka mìriga. Mòcekli, radzadami itù, ar brejnošonùs pasawère uz sowu Mocitoju, kuram i wéjs i jyura beja paklausigi.

Kungs Jezus staigoj pa jyuru.

Taidâ pat weidâ Kristus darija daudz cytu brejnumu, lai wél wairok pòrlcynotu sowus mòceklius un liauds ka Jis ir Diws. Winu reizi ar picom maizem un diwejom ziwen Jis pabaroja picus tyukstùšus liauzu; cytu reizi Jis gója pa yudenai kai pa sausu zemi. Oklim Jis dewe redzešonu, kurlim — dzérdešonu, wòjim — spàku, spitaligus (lepruzus) tejreja nu slimibas un dzideja wysaidas slimibas kai ari cèle myrùnius; un wysu tù Jis darija ar winu sowu wòrdú. Jis niwina

cylwaka nadzyna nu sewim; liauds nu wysim nairadzatū, grèciniki, pat pogòni, bet seviški nalaimigi un nu wysim atstotū, steidzēs pi Jō un atroda palejgu un apmirinošonu. Pi tō Kr̄istus tik prasija nu jim, lai tyc ikš Jō, žaloj par sowim grākim un pòrloboj dzejwi. Todel pi izwasalotim Jis wysod grizes ar pamudynošonu wairs nagrakot, lai nanutejk wel kas liaunoks.

§ II. Kolna mòciba un lejdžiba par Samariti.

Winu reizi ap Jezu Kristu sasalasija daudz liaužu; tūlaik Pestitojs uzkòpe kolnā un atsasāda ar sowim mòceklim. Liauds apostoja jù wysaplejk un lelā klusumā gaidija Jō wòrda. Un Jis tai mòcija:

Swētigi ir nobogi gorā, jo winiu ir dabasu walstiba.

Swētigi ir ròmi, jo wini imantòs zemi.

Swētigi ir rauduši, jo wini byus ipricynoti.

Swētigi ir olkonī us slòpstusì pec patisibas, jo wini tiks pabaroti.

Swētigi ir žalsirdigi, jo par winim tiks apsažalots.

Swētigi ir tejas sirds, jo wini tiks pasaukti par Diwa dàlim.

Swētigi ir wojoti par taisnibu, jo winiu ir dabasu walstiba.

Ilgi wel runoja Kungs Jezus. Kad Jis beidze sowu runu, klausitoji palyka dzili aizgröbti; jo Pestitojs mòcija tai, kai lejdz šam niwins wel nabeja mòcijis, un na kai cylwaks, bet kai Diws, kuram ir spàks debesis un kurs labi zyna cylwaku sirdes.

Gribadams sowu mòcibu darit wysim saprūtam, Pestitojs del parauga litoja wysaidas lejdžibas, pajemtas nu ikdiniškas dzejwes. Tai Jis reizi stòstija šitaidu lejdžibu, del izskaidrošonas tòs patisibas, ka kotrs cylwaks ir myusu tuwaks, ka wysus, todel, wajag miliot.

Lobajs Samarits.

Gòja reizi naz' koids cylwaks nu Jeruzalemas uz Jerichu un tyka slapkowu rùkā, kuri jù aplaupija, iwainoja un aizbàga, pamatuši jù tikkù dzejwu. Gòja pa tū celu Žejdu baznīckungs; jis redzeja nalaimigù cylwaku un nùgoja sacyn, napasawàrdams uz jù. Pa tū celu gòja' ari lewits (baznicas kolpotojs), pasawère,

un gója tòliok. Beidzùt brauce cauri wìns Samarits. Radzadams slymu cylwaku, jis apsažaloja, apmozgoja jò certumus, apsèja, pasàdynoja uz sowa ezelia un atwede uz wiśnicu (gostinicu). Uträ dìnâ Samarišam beja jò-brauc tòliok; jis pamete wiśnica saiminikam naudu un lyudze jù, apkùpt slimníku; kad izis naudas wairok, tad jis apsajème nùmoksot, braukdams atpakal.

Nu šítòs lejdzibas wysi saprota, ka par tuwaku wajag skaitit ikwinu cylwaku, bez tautas un ticibas starpibas, un cik war, wajag jam palejdzet.

§ 12. Jònìa Kristitoja nòwe.

Galilejas waldiniks Herods wede dyžan grècigu dzejwi un caur tû dewe liaunu paraugu liaudim. Wel slyktota par Herodu beja Herodiada, kuru j.s sew pajeme par siwu. Swatajs Jònìs jím pimineja, lai jí pòrloboj sowu dzejwi, bet caur itù jis sacèle lelu inaidu pret sewim, un wyswairok nu Herodiadas puses, kura sòce pìrunot kèninu, lai jis Jònì imat cítumā.

Herods cíneja Jònì, skaitidams jù par swàtas un taisnas dzejwes cylwaku, un nu reizes nagribeja pasadüt Herodiadai, bet pa mozam ar jòs uzbòzigim lyugumim beja dawazts pi tò, ka beidzùt atliowe Jònì imest cítumā. Bet liaunai siwitei tò nabeja gona, un jei wysaiž pyulejòs pazudynot Jònì, uz kù ari drejži atsaroda imeslis.

Sowas dzimšonas dìnâ Herods iztaisija lelu maltiti un aicynoja pi sewim slowonùs un bogotùs walstibas dzejwotojus. Maltites laikā izgòja Horodiadas meita un wysim patyka caur sowu doncošonu, bet wyswairok pašam kèniñiam, kurs sacija tai jaunowai, lai prosa nu jò, kù grib, un ka jis naatsacis lai kot jei pus walstibas sew prasitu.

Palykuse priciga meitinia tyulen skrèja pi mòtes, meklet paduma: kù bytu prasit. Herodiada padewe jai bliùdu un lyka prasit swàta Jònìa golwu. Meitinia atsagrize pi wiśim (pi gostim), dagòja pi kèniñia un lyka tyulen jai atnest uz bliùdas Jònìa Kristitoja golwu. Taids lyugums ar skumem pòrjeme Herodu, todel ka, lai gon dùtais sùlejums nalyka uz jù pìnòkumu darit slapkawibu, bet jam nabeja spàka atsasacit nu sowa sulejuma, jo tys beja dùts wysu wìsu klòtbyutnè. Todel jis tyulen nùsyutija karawejru uz cítumu, lai atcàrt Jònìm golwu. Karawejrs izpildeja písacejumu un atnese uz bliùdas swàta Jònìa golwu. Meitinia pajème itù dòwonu un nùnese sowai bezdiwigai mòtei. Kad Jònìa mòcekli izdzerda par sowa mòcitoja, mùceklia nòwi atgòja, un ar lelu gùdu pagloboja jò misas.

§ 13. Kunga Jezus pórsamejšona (apskaidrošona).

Wìnu reizi Jezus Kistus nùgòja ar sowim mòceklim uz Tabor kolnu, kurs beja natòli nu Nazaretas. Atgòjis tur, Jezus pajeme ar

sewim Piteri, Jakobu un Jöni un uzkòpe kolna wersâ, Diwa lyugtu. Uz reizi lyugšonas laikā naradzats gaišums apskaidroja Kungu Jezu. Wajgs pòrsameja un spejdeja kai saule; drebes palyka baltas kai snigs. Klót pi Jò debesigā gaišumā stòweja diw slowoni wejri: Moizess un Elijs. Ji runoja ar Jezu par nòwi, kura Jù gaidija Jeruzalemā.

Mòcekliu acis nawareja lejdž walai pisawèrt itymā skaistā, naradzatā pasaròdejumā, kurs tagad beja jùs ocu prikšā; todel Piters pawai-coja nu Kunga Jezus athiaušonas, pataisit trejs nûmetnes: winu Pestitojam, ûtrù — Moizesam, trešù — Elijam; bet naispèja Piters beigt sowus wòrdus, kai gaiši padabeši aizklòja Moizesu un Eliju, un nu dabasim tyka dzerdaims bolss, kurs runoja, ka tys ir Diwa nûmiliotais Dàls, kuru jim byus klausit. Dzerdedami tù bolsu, mòcekli dyžan pòrsabejda un ar bailem pakrita pi zemes; bet Jezus dagòja pi jim un sacija, lai jì celiās. Ji pasawère ap sawim un nikò wairs naredzeja, kai tik Pestitoju, stôwušu prostā, ikdiniškā weidā. Nükòpdams nu kolna Pestitojs runoja jim, lai jì par itù nastòsta nikam, kolejdž Jis pasacels nu myrùnim.

§ 14. Lazara nu myrùnim pacelšona.

Natoli nu Jeruzalemas, Betaniju, dzejwoja nalela dzimte (saime), kura sastòweja nu diwejom mòsom: Marijas un Martas un bròlia Lazara, kurs beja par draugu Pestitojam. Gadejòs, ka Lazars palyka nawasals, un Kungs

Jezus tulaik beja tòli nu Betanijas. Mòsas nûsyutija pasacit Kungam Jezum, ka Lazars, kuru Jis tik mìlioja, ir, nawasals. Jezus atbildeja syutnim, ka Lazars nanùmërs nu itòs slimibas, un ka jis tik izslawynòs Diwu, un palyka tymā pat wítā wel diw dinas. Trešā dīnā Jis sacija sowim mòceklim, ka it uz Betaniju, pacelt Lazaru nu mìga. Zam mìga Kungs Jezus saprota nòwi; bet mòcekli nasaprota un sacija, ka jo tik Lazars gul, tad byus wasals. Radzadams, ka mòcekli naw saprotuši, Jezus sacija skaidri, Lazars asùt nûmiris; un jì aizgòja.

Kolejdž jì nûgoja uz Betaniju, pagòja četras dinas, un Lazars jau beja paglobots. Marta pyrmò izzynoja par Pestitoja atnòkšonu un, nikò sowai mòsai nasacidama, pate pasasteidze Jam prikšā un runoja: „Kungs, jo Tu byut te bejis, nanùmertu muns bròls; bet i tagad es zynu, ka Diws tew dùs wysu, kù nu Jò

lyugsi.“ Tù pat pecok runoja ari Marija. Jezus gribēja jōs iprīcynot un atbildeja, ka Jis ir augšam-celšonōs un dzejwe, kas tyc ikš Jō, lai gon nūmiris, augšam celsis.

Tad, radzadams lelu nūskumšonu pi mōsom un pi sasapulcejušim Žejdim, Jezus pats aizraudoja un pawaicoja, kur paglobots Lazars. Jam atbildeja, lai aizit pats un apsawer. Kad nūgōja pi kopa, kurā Lazars beja paglobots, Jezus lyka nūcelt akmini, kurs pōrklōja kopu, un sauce ar stypru bolsu, lai Lazars izit. Un tyulen kopa durowōs pasarōdija pasacālušais nu myrūnim Lazar. Daudzi nu Žejdim, kuri beja pa šo brejnuma līcinikim, paticeja ikš Kungu Jezu, ka Jis ir ejstynajs Diws, jo ari myrušūs cel augšam.

§ 15. Kunga Jezus īnokšona Jeruzalemā.

Kungs Jezus sludynoja Ewanglijumu treju godu laikā. Sowas mōcības trešā godā, sešas

dinas pyrms pādejōs Leldīnes, Jis dewōs uz Jeruzalemu, kur Jam wajadzeja nūmert. Pec Jō gōja lels liaužu pulks. Natol nu Jeruzalemas molā stōweja moza sādža (cīms). Jezus nūsyutija uz turini diwejus mōceklius un sacija jīm ka pi iļšonas tymā sādža jī atrass pīsitu ezelia-mōtiti un jaunu ezalānu; lai jūs atraisa un atwad. Un jō kas pawaicotu, kam jī wi-nius jem, tad lai atbild, ka itī lūpi ir wajadzigi Diwām kungam, un tyulen jīs atlaizs jūs. Mōcekli nūgōja un atroda wysu, kai Kristus beja pasludynojis.

Kad jī atwede ezelia-mōtiti un ezalānu, uzlyka uz ezelia-mōtites drēbes un uz ezalāna atsasāda Kungs Jezus un tai kai ezelis gōja caur Elej-kūku kolnu, kur beja daudz kūku, tad daži nu liaudim lauze zorus, swide tūs uz celia un styprā bolsā slawēja Kristu, kai Dawida un lelō profeta Dālu, kuru jīm syuteja Diws. Nu kolna wersyunes Kungam Jezum pasarōdija wysa Jeruzalema. Radzadams itū pilsātu, kura nūkowa wysus profetus un gata-wojōs jau drejži nūnōwet tik daudz laika gai-ditū Messiju, Jezus aizraudoja.

Un kad Jis tywojōs pi Jeruzalemas, wysi kuri dzerdeja par nasenejū Lazara uzmudy-nošonu, satyka Jū ar palmu zorim un sauci-nim, ka Jis ir Izraelia kēninš. Pa tù laiku Kungs Jezus igōja Jeruzalemā; Jū apstōja slymī, klybi, okli, kuru del Leldīnes laika sasa-lasija dyžan daudz, un Jis wysus darija wasalus. Tūlaik liauds wel wairok sōce Jū slawet. Pat bārni, pec wacokū parauga, sōce kligt: „Gūds Dawida Dālam!“ Sadusmoti nu taidim

saucinim farizeji sacija Kungam Jezum, lai jis lik jím kluset. Kungs jím atbildeja, ka jo tik bārni bytu klusejuši, tad akmini sauktu. Caur itù Jis wel wairok sadusmoja uz sewim jau i tai liaunūs farizejus.

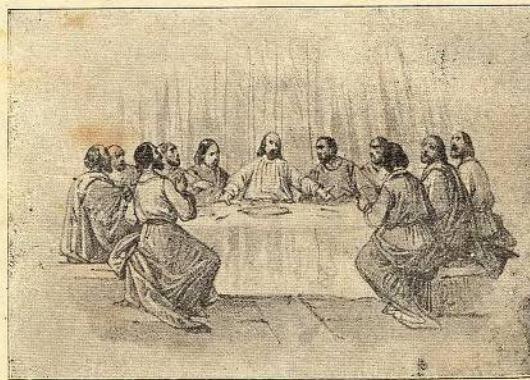

§ 16. Judasa nùdùšona.

Diw dinas pyrms Leldines swàtkim, farizeji un tautas wàcoki sasapulceja pi augstò baznickunga Kaifasa un spride, kai bytu Pestitoju pazudynot. Wysi pikrita pi tòm dùmom, ka Ju wajag sajempt ar weiklibu un na swàtku laikûs, lai napasacaltu namiri storp liaudim, kuri Jù cineja. Tymâ laikâ nagaidami pi jím atgòja wìns nu diwpadsmít apostolim — Judass Iskariots un waicoja, kù jí jam dùs, kad jis nùdùtu Pestitoju. Ji palyka pricigi par taidu prikšlykumu un apsùleja nùdewejam trejsdes-

mit sudobra gobolus, tys ir tik daudz, cik wìnumar tyka moksòts par wòrgu (nawalniku). Judass beja ar mìru un tik mekleja izdewiga brejža, lai sowu mòcitoju nùdùtu Jo inaidníku rükôs. Tys beja trešdin.

Kad atgòja caturtdine, pa rejtam Kungs Jezus sacija Piteram un Jòniam, lai jí aizit uz pilsàtu, un tur jí satiks cylwaku ar skrùzi uz golwas; tys cylwaks jùs aizwezs uz nomu, kura saiminiks jím paròdes lelu ustobu, kur wares sataisit Leldines wakarinias. Piters un Jonis atroda wysu, kai Pestitojs beja sacijis. Tad jí nùpèr ka gods-jàru, izcepe jù, pìgatawoja naryugušos maizes un gaidija Pestitoja atnòkšonas ar cytim apostolim.

§ 17. Pàdejòs Wakarinias.

Zam wokoru Kungs Jezus atgòja uz sagatawotu ustobu un sàdos pi golda kùpâ ar sowim diwpadsmít möceklim. Wakariņu laikâ

Jis pasacèle, nūjeme nu sewim wèrsejòs drèbes, apjūze dwili, pileja mozgotuwé yudenia un sòka kotram möcekliam mozgot kòjas. Kòjas nùmózgojis, Kristus otkon sàdos pi golda un sacija, ka Jis todel mozgoja kòjas, lai dütù jím pazemibas paraugu, kolpot wìns ûtram.

Zam Wakariniu beigšonu Pestitojs pajème maizi, swètija, lauze uz daliam un dewe sowim möceklim, sacidams, lai jem un bauda (àd), jo tej ir Jò Misa. Pèc tam pajème wejna trauku un dewe jím sacidams, lai dzer nu tò wysi, jo tòs ir Jò Asinis, un lyka jím itù darit par Jò piminiju. Taidā weidā tyka istodits Wysswàtokajs Diwa Misas un Asiniu sakraments un swàtas Misses uperešona, kura stòjòs wysu wacò testamenta uperu witá.

Tad Jezus pasludynoja apostolim, ka wins nu tím Jù nùdùs. Apostoli dyžan nùskuma un wins pèc ûtra sòka waicot: „Waj na es tys asmu, Kungs?“ Pat Judass, gribadams pasaròdit par nawainigu, uzsadrùšinoja pawaicot Pestitoju, kas Jù nùdùs. Kungs Jezus, gribadams pamudynot Judasu pi žàluma, klusu atbildeja, ka jis ir tas nùdewejs; bet nikò nalejdzeja. Pèc tam Jùdass cèles nu golda un aizgòja izpildit sowu sùlejumu, kuru beja cewis farizejim.

Pèc Judasa aizišonas Pestitojs sirsnigi atsawsweice nu sowim möceklim; wel reizi skubynoja jùs miliot winam útru un iprikš pasludynoja, kad Jù pajems, tad jì wysi izbègs. Tulaik Piters atbildeja, ka lai kot wysi Jù atstòtu, bet šis tò napadaris. Pestitojs atbildeja Pite-

ram, ka tù nakti, pyrms gailis diw reizes nùdzidos, jis trejs reizes aizàligs sowa Mòcitoja. Pèc tam apostoli gója Kungam Jezum pakal lejdz eleju-kuku kolnam.

§ 18. Kunga Jezus pajemšona cítumâ.

Apakšā, pi Eleju-kuku kolna, beja skaists dòrzs, kurs sauces Getsemani. Dòrzā inòkdams Jezus sacija sowim möceklim, lai jì pagaida un Jis aizis Diwa palyugtu. Pagòjis nu möceklim tòliok, Pestitojs krita ar waigu pi zemes un lyudze Dabasu Tàwu, lai atjem nu Jò nokušu mùku bičeri; bet sowu lyugšonu Jis beidze ar pasadùšonu Dabasu Tàwa walai. Kristus lyudzes tik korsti, ka asinigi swidri teceja nu Jò waiga. Te nu débesim atgòja engels un sòce Jù pricynot. Pèc beigtas lyugšonas Pestitojs dagòja pi sowim möceklim un sacija jím lai celiàs, un ar jím aizgòja sowam nùdewejam prikšā.

Dòrzā pasaròdija Judass, un aiz jò ar lukturim gója daudz karawejru un baznickungu sulainiu, aprbrùniotu ar zùbynim un wàzom. Judass sacija uz jím, ka kuru jis pabučos, tys i ir Kristus. Ar tù nùdùmu jis dagòja pi Pestitoja, sweicynoja Jù un pabučoja. Gribadams wel reizi pòrmòcit sowu nùdeweju, Jezus sacija jam ròmu bolsu, ka caur itù jis nùdùd Jù inaidniku rükòs; bet Jò wòrdi nadarija uz Judasu nikaida ispaida.

Karawejri krita uz Kungu Jezu, sasèja Jù ar wèrwem un nùwede uz bejušù augstu baz-

nickungu Annasu. Tys sòka waicot Pestitoju par Jò mòcibu un mòceklim. Pestitojs atbildeja, ka Jis wysod ir mòcejis atklòti; todel lai waicoj nu tim, kuri Jù ir dzerdejuši. Wins nu sulainim isyta Pestitojam par waigu, par tù ka tys tai atbild augstam baznickungam. Bet Pestitojs atbildeja jam mìrigi, ka jo Jis slikti ir atbildejis, lai pìroda, bet jo labi, tad par kù Jù syt. Annass bez wyskaida spriduma nùsyuteja Jezu pi sowa znùta Kaifasa, kurs tulaik beja par lykumigu baznickungu

§ 19. Žejdu tisa par Kungu Jezu.

Kaifasa nomā sasalasija gondrejž wysi wacoki wèrsiniki un, naatrosdam iemesles apwainiot Kungu Jezu, sòce meklet wiltigus liciṇikus. Taidu liciniku atsaroda daudz; bet wysas jùs licibas beja bez pamata; storp jim izastòja diw liciniki, kuri runoja, ka Jezus ir gribejis izordit baznicu un par trejs dinas jù otkon izbyuwet; bet ari jùs licibas nasagòja kùpā.

Uz wysom apwainiošonom Kristus naatbildeja ni wòrda. Kaifas pawaicoja, kodel Jis nikò naatbild, bet Jezus kluseja. Tulaik augstais baznickungs pasacèle un bòrgi pawaicoja Jezu, woj patiši Jis ir Kristus, Diwa Dàls, uz kù Jezus atbildeja apstyprinodams. Pèc itim wòrdim Kaifas pasagrize pi tisotojim un sacija, ka tagad jim waira nawajag nikaidu liciniku, jo paši ir dzerdejuši, kai Jezus zaimoj Diwu,

nùsaukdams sewi par Diwa Dàlu. Wysi atzyna, ka Jezus ir cinigs nòwes stròpes.

Pèc tam Jezu izwede pogolmā, kur baznickungu sulaini nùdewe Jù wysgryutokam apsmikliam: jì zaimoja Jù, syta un spliōwe Jam waigā, syta par byudim plikius un lyka minet, kas Jam ir isitis. Taids apsmiklis wylkòs dyžan ilgi; beidzùt Pestitoju iswide tymsa cìtumā, kur Jam wajadzeja palikt beidzamu nakts daliu.

§ 20. Pítera aizaligšona.

Kad Pestitojs tyka sajemts Getsemani dòrzā, pèc jò nu tòlines gója Piters un Jònus; jì pawadija Mòcitoju lejdz augstò baznickunga nomam, un todel, ka Jònus beja tam baznickungam pazejstams, tad naaizkawets igoja pogolmā un ar jù reizē igòja ari Piters. Kolpyune, ilaizdama Piteru, nu zynkòribas pawaiçoja jù, woj ari jis naw nu Jezus mòceklim. Piters atbildeja, ka napidar pi mòceklim. Un tymā brejdi tyka dzèrdama gailia dzidošona.

Kaifasa pogolmā Piters dagòja pi gunkura un sildejòs. Daži nu sulainim pawaicoja, woj jis naw nu Kristus mòceklim. Apostols otkon atsalidze nu Pestitoja. Pèc moza laicenia jù pawaicoja wèl trešu reizi, ka jis, laikam ir wins nu apostolim, jo ir Galilejas dzejwotojs. Pa tù laiku dagòja wins nu tim, kuri pajeme Jezu dòrzā un sacija, ka patiši jis ir redzejs tur Piteri. Apostols pawysam sajuka, sòka licynot un diwotis, ka pawysam napazejst Jezu

Kristu. Tad gailis aizdzīdoja ùtru reizi. Ap tū laiku Jezu izwede nu Kaifasa noma uz pogolmu un Jis wērīgi pasaskatija uz sowu apostolu. Pestitoja pasaskatišona lejdz pašai sirds dzilīnei ikustynoja Piteru; jis tyulen izgōja nu pogolma un korsti raudoja par sowu kauna aizaligšonu.

Kad Judass-nūdewejs izdzērda, ka Jezus ir nūtisots uz nōwi, jis atgōja pi augstō baznickunga un sacija, ka ir nūdewis nawainigas asinis; bet baznickungs winaldzigi atbildeja, ka šim pi tō naasüt nikaidas dalias. Tūlaik Judass nūswide pret jim trejsdesmit sudobra gobolus, aizgōja un pasakōre.

§ 21. Jezus Kristus Pilata un Heroda priksā.

Lai gon augstī baznickungi un tautas Wacoki nūtisoja Kungu Jezu uz nōwi, bet jīm nabeja tīsibas (prawo) Jū nūnōwet. Wajadzeja meklet atliaušonas nu Pilata, kurs tūlaik, nu Romas keizara icalts, pōrwaldijs Jūdu zemi. Todel Žejdi nūwede Kungu Jezu pi jō. Tys beja piktdin nu rejta. Pilats pawai-coja nu Pestitoja īnaidnikim, ikš kō jī apawai-nioj Jū; atbildeja, ka Jezus sauc sewi par kē-niniu. Pilats pawaicoja Jezu, woj tys ir tais-niba. Jezus atbildeja, ka Jō walstiba naw wērs zemes, un ka Jis todel ir atgōjis uz pasauli, lai imōcetu liaudim patisibu, un kotrs, kurs Jū klausā, ir taisnigs. Pilats redzeja ka Romas keizaram Kristus naw nimoz bejstams, todel

izgōja pi Žejdim un sacija, ka naatrūn pi Jezus nikaidas wainias. Tū reiz tautas wacoki jēme klīgt, ka Jezus sacel tautu pret wērsibu un aizlidz maksot Keizaram nūdūklius nu Galilejas lejdz Jeruzalemai. Izdzerdis, ka Jezus Kristus nu Galilejas, Pilats syutija Jū pi Galilejas waldinika Heroda, kurs tūlaik najauši beja gadejis Jeruzalemā.

Herods nūsaprīcoja, kad uz pili atwede Jezu Kristu. Jis dūmoja, ka Jezus padaris kaidu brejnumu, lai del sewis izlyugtu atlaižonu, todei Herods sōka Jezu waicot. Bet Pestitojs naatbildeja ni wōrda. Herods sajuta sewi par apwainiotu nu taidas klusešonas un dewe sowim sulainim un draugim pylnu waliu komot Jezu; tad lyka apgērbt jū boltā drēbē un nūsyutit atpakal uz Pilatu.

§ 22. Šaustišona un nōwes sprīdums.

Jūdim beja īrodoms, pyrms Leldines swāt-kim atlaizt nu cītuma wīnu nu liaudim par pīminiū tai nūtikšonai, ka jī paši itymā dina tyka palaizti nu Egiptes nawalias. Pilats gri-beja izlitot itū īrodumu del Kristus Kunga atlaižonas. Ap tū laiku cītumā sēdeja laupi-tojs (razbairiks) Barabba, kur ar sowu laupišonu un slapkawibū wysas molas pildeja ar brīsmem. Pilats lyka priķšā liaudim jautōjumu: kuru nu diwejim jī grib atlaizt: Barabbu woj Jezu. Bet pa tautas wacokū pīrunai, liauds prasija Barabbas izlaižonu.

Pilats izlītoja wel winu lejdzekli, lai Jezu atlaiztu waliā. Jis zynoja, ka žejdi meklej Jezus Kunga nōwes aiz inaida; todel jis dùmoja, ka cik-na-kò gondaridams jùs dusmem, atwilks jùs nu nōwes gribēsonas, un lyka Jezu nūwezt uz pogolmu un nūsaustit. Karawejri nūwylka nu Pestitoja drebes, piseja Jù pi zama stulpa un Jeme šaustit ar òdas pòtgom. Tad uzlyka Pestitojam golwā krūni, nūwejtu nu osim èrškim, apgerba Jam sòrkonù drèbi, rùka Jam ilyka sausu nìdri, sceptera witā, un del apsmiklia metes pret Jù celiūs, sauksdami par Jùdu kēniniu. Kad jau dawalias beja pisasmējuši Jezum, Pilats lyka Jù atwezt un paròdija liaudim, dùmadams taidā weidā pamudynot ikš jím kot drusku žalsirdibas uz tik brismigi nūsaustu Jezu, kurs tikko lejdzynojós dzejwam cylwakam. Bet augsti baznickungi un tautas wacoki wys wel prasija Pestitoja nōwes, un radzadami, ka Pilats pretojās, jí sacija jam,

ka jo jis atlaizs Jezu, tad paliks par Keizara pretiniku, jo kotrs, kurs sewi nūsauc par kēniniu, ir Keizara inaidníks. Taida draudešona sabaidija Pilatu; jis lyka atnēst yudenia, nūmozgoja rukas tautas acis par zejmi, ka jis najem uz sewim atbildibas par nawa:nigom asinim. Bet liauds, mudynotū nu farizejim, klidze, ka Jo asinis uz jím un uz jùs bärnim. Pec tam Pilats nūdewe Jezu del kristā pikolšonas.

§ 23. Kunga Jezus krystā píkalšona.

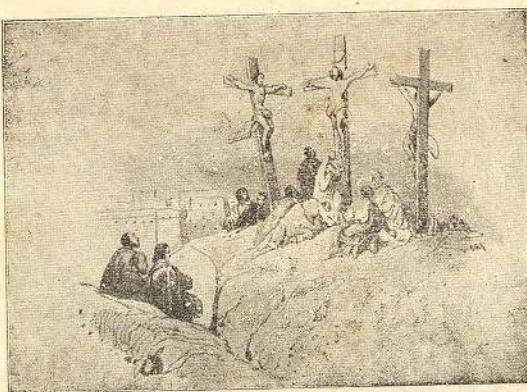
Kad Romas karawejri daboja pawèli, pìkalt Jezu krystā, tad nūwede Jù uz nowes witu, kòpā ar diwejim liaundarim, tai pat nūtisotim uz krysta nōwi. Jezus nu isòkuma pats nese sowu krystu, uz kura Jam wajadzeja nùmert;

bet, nùkomots ar iprikšeu mùcešonu, idams pa Jeruzalemas ilom, Jis daudz reizes apstója un krita zam sowas nostas gryütuma. Gade-

jös ap tù laiku gója nu tejruma wìns cylwaks wòrdā Simons Cirenits. Karawejri aptureja jù un lyka jam nest krystu, jo ji beidos, ka Kristus war nùmert uz celia pyrms krystā pì-kalšonas.

Wita, uz kuras wajadzeja nùtikt krystā pikalšonai beja aiz pilsàtas un saucès Golgata, aba Kalwarija. Kad atgója uz turini, karawejri dewe nùtisotim dzert eteču sajauktu ar žulti. Bet Jezus tò nadzere, jò gribēja mert ar skaidru apzinju un pilnigi labpròt. Tad nùwylka nu Jezus wysas drèbes, izspide Jù uz Krista, rùkas un kòjas pikola ar noglom; pacèle krystu un ilaide caurumā, izkoltā klinti (sakala). Wers krysta beja pakòrts uzroksts: „Jezus Nazarents Jùdu Kèninš“. Kùpā ar Jezu karawejri

Kungs Jezus pikolts krystā.

pikola pi krystim diwejus liaundarus, pastati-dami wìnu krystu pa labai, útru — pa kreisai pusei. Kad beidze krystā kolšonu, karawejri

padalija storp sewim Pestitoja swòrkus uz četrom daliom; wèrsejò drèbe, na šuta bet izausta nu wina gobola, datyka winam nu karawejrim pec lùzem: izsapildeja wacò testamenta profetu paredzešona.

§ 24. Kunga Jezus pàdejì wòrdi un nòwe.

Augstì baznickungi un tautas wacoki stò-weja pì krysta un ar patikšonu skatijós uz sowa upera mùkom. Jì ar dusmiu prìcu zai-moja Kungam Jezum; bet uz wysim apsmiklim un naželibom Pestitojs atbildeja ar lyugšonu: „Dabasu Tàws, pìdùd' jìm, jo ji nazyna, kù dora!“

Wins nu pikoltim krystā liaundarim runoja, ka jo Jis ir Kristus, lai glob sewi un jùs. Bet útrs lyudze Pestitoju, piminet par jù, kad atis uz sowu walstibu. Uz itù Pestitojs atbildeja. „Patiši, soku tew, wel šùdin byusi ar manim paradižē (rajà)“.

Wysswàtoka Jumprawa un nùmiliotajs Jezus mócekliš — Jònìs, stòweja pi krysta un skatejós uz Jezu ar klusu nùskomšonu. Jezus pasagrizē uz sowu móti, un ar acim ròdidams uz Jònì, runoja: „Še tows dàls!“ Tad runoja móceklim: „Še — towa móte!“

Kungs Jezus mûcejòs pi krista nu diwpad-smytas lejdz trešai stundei pèc pušdinem. Kad Jò cišsona beja pajemuse wysaugstoku màru. Jis aizklidze: „Es slòpstū!“ Wins nu karawejrim paimerceja syuci etečā, ispraudē maiksti un pilyka pi sacapušom Pestitoja lyu-

pom. Jezus paraudzija un sacija: „Izsapildeja!“
tys ir izsapildeja tys, kas beja par Jū rakstīts
wacā testamentā un kū jis ir gribējis del
liaužu atpestišonas. Pec tam Jis lelā bolsā
aizklīdzē: „Tāws! towōs rūkōs atdūdu munu
goru“, un golwu nūlaidis nūmyra.

Tymā pat brejdī aiztrejsejā zeme, aptymsa saule, pòrplejsa baznicas priķškars, klints pòrsaškèle, kopi atsataisija waliā un daudzi nūmyruši augšam pasacèle. Wysi, stòwuši uz Kalwarijas, pòrsabejda un runoja, ka patiši, tys beja Diwa Dāls.

§ 25. Kunga Jezus paglobošona.

Ar wokoru tòs dinas, kad nùmyra Pestitojs, pi Žejdim wysod sòces pate swinigò Leldines dìna. Lykums aizlidze, ka tymā dinā palyktu pì krystim pikolti napagloboti; todel augsti goridzniki lyudze nu Pilata atliaušonu porlauzt krystā pikoltim kòju stulpes, lai jì drejžok nùmerst. Pilats pasalyka. Obi liaundari beja wel dzejwi, todel atsyutiti karawejri pòrlauze jím kòju stulpes. Kad jì pamanija, ka Pestitojs jau beja miris, jì nalauze Jam kaulu, bet, lai pòrsalicynotu par Jò nòwi, wìns nu karawejrim pòrdyure ar ismu Jò sònou, nu kura izteceja asinis un yudens.

Storp paslapynim Pestitoja mòceklim beja
wìns bogots un slowons cylwaks — Jùzups.
Kad Jezus nùmyra, Jùzups gòja pi Pilata un
lyudze atliaušonu poglobot Pestitoja misas;
Pilats jam atliowe. Tùlaik Jùzups pajème

smolka audakla gobolu un nùgòja uz Golgotu. Tur pat atgòja ari ûtris Pestitoja paslapynajs möceklis — Nikodem, kurs atnese smaržigas zôles, del Pestitoja mîsas aptripšonas.

Šiti obeji diwabeji wejri nūjeme nu krista
towa Mōcitoja misas, apmozgoja, aptripe ar
smaržigom zōlem, ityna pologā un nūlyka ak-
minia kopā, kurā wel niwins nabeja globots;
kopa durowas aizwèle ar akmini.

Pa tū laiku augsti baznickungi un tautas wacoki sasapulceja Pilata nomā un sacija jam, ka Jezus wel dzejws byudams ir runojis, ka Jis pec treju dinu nu myrūnim augšam celsis; todel jī lyudze, lai Pilats nūlik sorgus pi Kunga Jezus kopa, kuri sorgotu kopu lejdz trešai dinai. Pilats jīm atlīowe sorgus; jī nūgōja, uzlyka kopam pečetu un pastatīja sorgus, dùmodami, ka ar Pestitoja nòwi beigsis wysa piminia par Jū.

§ 26. Kunga Jezus áugšam-celšonös un Jò pasarödišona.

Pagōja jau sastdīne, bet karawejri wys wel sargoja Pestitoja kopu. Trešā dinā ar gaismas blōzmi karawejri uz reizi sajuta, ka zeme nūtrejseja un jī iraudzeja, ka Kristus nu myrūnim cēlis augšam. Tymā pat laikā engels baltōs drēbēs atwēle akmini un atsasāda uz jō. Pòrsabejduši karawejri tyulen nūskrēja pi augstīm baznickungim un stōstija jīm par wysu nūtikšonu; bet augsti baznickungi nūperka karawejrus ar naudu un lyka jīm lais

wöludas, ka jī rakti beja aizmyguši, ap tū laiku atgōja mōcekli un iznese Kunga Jezus misas.

Nikò nazynodamas par nütikšonu, dažas diwabejigas siwites piperka smaržigu zoliu un gōja pi kopa, lai aptriuptu Pestitoja misas. Kad jō pigōja tywu pi kopa durwom, pamanija, ka akminis ir nūwalts; wel tywok dagōjušas iraudzeja diwejus engelius, kuri jōm sacija, ka Pestitojs jau augšam cēles.

Drejži ari pats Pestitojs pasaròdija Marijai Magdalenaì dorzā, natòl nu kopa, un tai pat Piteram un diwejim mōceklim pa celiu uz Emmans mistenju; jī tyulen atsagrize uz Jeruzalemu un pastostija cytim apostolim. Jim ari pasaròdija Pestitojs, kad jī beja wakariniu nomā, un sacija, ka Jis ir te Pats, prasija ēdinia un ēde ar jim winuwit. Tūlaik apostoli

pòrsalicynoja, ka tys ir patūsi Kristus, un jūs prica nabeja aprokstama.

Tyma laikā storp apostolim nabeja Tomasa; kad jis atgōja, jam pastostija par augšam pasacaluša Pestitoja pásarodišonu; bet jis atbildeja, ka natices tolejdz, kolejdz pats iraudzes Pestitoju un pats piliks rūku pi Jō certumim nu noglom.

Pec dažom dinom, kad wysi apostoli, un ar jīm i Tomass, sasapulceja wīnā witā, un durowas beja aizdaritas, uzreizi storp jīm pasaròdija Kristus, sweicynoja jūs un, pasagrizdams uz Tomasu, sacija, lai jis izstip sowu rūku un ilik pērkstu certumūs, un lai palikticigs bet na naticigs. Tomass tai i padarija un atzyna, ka tys ir patīsi augšam pasacalušais Kristus. Tūlaik Pestitojs jam darija pīzejmi, ka jis ticeja tik todel, ka Jū redzeja; bet ka wēl leloks nūpalns ir tīm, kuri iticeja, lai gon naredzeja.

§ 27. Kunga Jezus debesis kopšona.

Wīnu reizi kungs Jezus pasaròdija apostolim pi Genazaret azara molas, un trejs reizes pawaicoja nu Pitera, woj jīs Jū mīlioj. Pestitojs jau agrok pastatija Piteru par sowas Baznicas golwu, kas jam dūd atslagas nu dabasu walstibas. Bet kad tagad izūzerda Pitera pastypriñošu atbildi, ka jis mīlioj Kungu Jezu, tad ūtru reizi pīzyna Piteram tū pat augstu waru par cytim apostolim un par wysim, kuri kad na-bejis iticēs Winiā, sacidams, lai Piters palik

par gonu wysam Jò gonomam pulkam. Pestitojs wel daudz reižu ròdejòs sowim möceklim, runojòs ar jím par nùdybynotu Baznicu, pricyrunoja jús un sülejòs syutit jím swàtu Goru.

Četrudasmytā dīnā pec augšam-celšonòs wisi apostoli běja Jeruzalemā, jo tywu beja picdesmitnica swatki, aba wosoras swatki. Te pàdeju reizi jím pasaròdija Pestitojs, un pec wysaidu pamòcibu, pisacija, lai jí naizit nu Jeruzalemas, bet lai gaida swàta Gora atnòkšonu; pec tam Jis izwede jus uz Eleju kolnu, nustòja jús wyda, pacèle rukas, pàdeju reizi swètidams un pamozam sòce celtis uz debesim. Apostoli ar gùda-bejibu pasaklanija aizejušam nu jím Pestitojam. Beidzüt gaiši mòkuli aizklöju Jù un Jis palyka naradzams.

Apostoli ilgu laiku nanùlaide ocu nu tòs witas, kur pazuda Pestitojs. Beidzüt pasaròdija diw wejri baltòs drebës un pawacoja nu

jím, kó jí stòw un weràs uz debesim. Pec tam ji runoja, ka tys pat Jezus, kurs aizgòja nu jím, naz' kod wel reiz atis taids pat, kaidu ji redzeja aizejušu uz dabasim. Pasacijuši itù, ti wejri pazuda; un apostoli atsagrize uz Jeruzalemu, slawedami Kungu Dìwu.

§ 28. Swàta Gora atnòkšona.

Paklausut Kunga Jezus pisacišonai, apostoli un cyti Jò möcekli nagòja prujom nu Jeruzalemas, pastòwigi pulcejòs winuwit, lyudzès un gaidja swàta Gora atnòkšanu. Tai pagòja desmit dinu nu Pestitoja debesis uzkòpšonas. Kad atgòja picdesmitnica, wisi apostoli ar wysswàtoku Diwa-Mòti un cytim Pestitoja möceklim beja wakariniu nomâ. Uz reizi tyka dzerdams trùksnis, kai nu styprò wěja, un uz kotra klòt-asuša golwas pasaròdija ugunigas mèles. Wisi tyka pilditi ar swàtu Goru. Jis styprinoja jús ticibu, pimineja wisu, kù kod Pestitojs beja jím sludynojis, un lai jím wiglok bytu stòstít ewangeliu wysom tautom, dewe jím wysaidu woludu zynošonu.

Trùksnis beja tik lels, ka pi tò noma, kur beja apostoli, sasapulceja daudz liaužu, storp kurim daudz beja cylwaku nu swešom molom, atbraukušu nu wysom pusem uz picdesmitnica swatkim. Kad jí izdzerda apostolus, runojušus wysôs woludôs, tai ka júswigli saprast, dyžan brejnojòs par itù un waicoja wins nu ùtra, nu kurines apostolim nòce taida woludu zynošona? Tùlaik sw. Piters grizès

pi liaudim ar runu, pìròdidams jìm, ka Kristus, kuru žejdi nùmùcija, bëja ejstynajs Diwa Dàls un wacà testamentà apsùlitajs Pestitojs Dzerduši taidu runu iticejá iks Kungu Jezu, un waicoja nu apostolim, kas jìm jo-dora; tad sw. Piters atbildeja, ka wajag par gràkim nùžalot un kristetis. Tad ap trejs tyukstuši liauzu pìjème kristibu un palyka par izzinejim Jezus Kristus mòcibas. Tai sòces izplatišona Katoliu Baznicas, dybynòtas nu pasaules Pestitoja, Kunga Jezus Kristus, kuram lai ir gùds un slawe myužigi myužam.

Gola wórds.

Swàta wèsture wacò un jaunò Testamenta natikwìn stota mums prikša wyswacokos nùtikšonas nu pasaules radišonas un runoj ap tù, kù Diws ira darijis dèl izredzetas Izraelia tautas, bet bez tam, wyss wacajs Testaments beja par jaunò testamentu prikšzejmi aba weidu. Tei tewiška gòdošona, kaidu Diws paròdija Izraelia tautai, beja par prikšzejmi tai gòdošonai un ryupem, kaidas Diws tagad paròda uz kristigim. Wacò testamenta uperi beja par prikšzejmi jaunò testamenta uperim, un seviški tòs asinigas uperešonas, kaidu dèl wysu liauzu atperkšonas pi krysta nùlyka Pestitojs. Wysaidas nùtikšonas wacajà testamentà un swàtu wejru personas beja par prikšzejmi jauna testamenta nùtykumim un profetiskâ weidâ apzejmoja swàtu wejru personas jaunâ testamentà, seviški Kungu Jezu un wysswàtoku Diwa-Mòti. Un naw nikails brejnums, ka wacajà testamentà wyswairok atsarùn Pestitoja prikšzeimi: jo Jezus Kristus ir wysas swàtas wèstures wyducis. Jis ir gola nùdums (mèrkis), uz kùru wyss steidzas. Jis ir dzejwe, ar kuru wyss dwašoj un atsadzejwyno. Jezus Kristus, — tys ir wyslejdza kai granita stulps, kurs sadolà wèsturi uz diwejom daliom: uz wacù testamentu, kur wysu acis pagrìstas uz

Jò atnōkšònu, un uz jaunù testamentu, kur wyss nûtejk uz pamata atgòjuša Pestitoja mòcibas un del Jò nùpalnu.

Te ir golwonòs wacò testamenta lejdzibas un prikšzejmes, kuras ròda Kunga Jezus personibu.

A d a m s (Odums) cylwaku ciltestàws, stôda prikšâ jaunu Adamu, Jezu Kristu — jaunas kristigas tautas tàwu.

A b e l s, nûkauts nu sowa bròlia, pimin Jezu Kristu, kuru nûkowa žejni.

N o e s s, kurs škèrstâ izglòbe sowu dzimti (sajmi), ir Kunga Jezus lejdziba, kurs glòbe cylwakus sowâ nûdybynotâ Baznicâ.

J ù z u p s, pòrdûts nu bròlim un glòbušs sowu dzimti, ir par leidzibu tam, kai pòrdûtais nu Judasa Jezus Kristus caur sowu nòwi glòbe wysus cylwakus.

M o i z e s, Izraelia tautas brejwi-atlaidejs un lykumu dewejs, apzejmoj ejstynù brejwibas d e w e j u un lykumu dewejù — Jezu Kristu.

J o n a s s, trejs dinas asušais ziwas ikšinē, un tad izejušs dzejws, apzejmoj Jezu Kristu, trejs dinas kopâ asušù, un pèc tam augšam pasacalušù.

E l i j s, uz debesim pajemtais ugunigûs rotûs, apzejmoj debesis uzkòpušu Jezu Kristu.

G. Gaudens
X. auvelot.

Teolog. Mag. Baznickungs D. Bončkowskis,
Kijewas ſchein tieibas mócitajs.

Ant. Skrundas un Fr. Kempa tulkojuma
izdewis nōkušas grōmotas wokūs,
bogoti pùškotas ar daudz bildēni.

1. Eisa Swāta Wēsture

Wacō un Jaunō Test.

25 k.

2. Dogmatiski-moralisk.

Katekizmus (wēl druk.) 40 "

3. Katoliu Baznicas

remonijas (wēl drukā) 25 "

4. Eisa Baznicas Wē-

sture (wēl drukā) 25 "

Dreizā laika tiks izdūtas un sat-
das grōmotas :

1. Swātajū dzeiwas aprakstīšana.

2. Lela Lyugšanu Grōmota.

Wysas itōs grōmotas dabojamas
pi Baznickungim un lelokim grōmotu-
tergotojim Latwijā.